

SVEIKINAME JUS SU KOVO 11-AJA – LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO ŠVENTE!

LIETUVOS AMBASADORIUS ĮTEIKĖ
SKIRIAMUOSIUS RAŠTUS JAV PREZIDENTUI

Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Audrius Brūzga Vasario 27 dieną įteikė skiriamuosius raštus JAV prezidentui George W. Bush.

Įteikdamas skiriamuosius raštus, ambasadorius A. Brūzga sakė esąs įsitikinęs, kad Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų santykiai šiandien yra bene patys geriausi ir šilčiausi nuo pat diplomatinės santykių užmezgimo lygiai prieš 85-erius metus.

Išvien su JAV pasisakome už laisvės, žmogaus teisių ir orumo, taikos ir klestėjimo stiprinimą visame pasaulyje. Mūsų kariai kartu stovi priešakinėse kovos prieš terorizmą, kovos už teisę pasirinkti linijose – Irake, Afganistane. Mūsų politikai ir diplomatai kartu ieško sprendimų kaip sumažinti globalaus pasaulio

keliamas įtampas, nesaugumą, netoleranciją.

JAV prezidentas G.W Bush sakė pritariantis tikslams, kuriuos Lietuvos ambasadorius ketina kelti savo kadencijos metu, tame tarpe kliūčių Lietuvos piliečiams laisvai keliauti į JAV panaikinimo.

Ambasadorius Brūzga sakė dirbsiąs išvien su JAV administracija ir įstatymų leidėjais, kad dar esami trukdžiai mūsų žmonėms keliauti ir bendrauti būtų kuo greičiau pašalinti.

Vasario 26 d. ambasadorių Brūzgą priėmė Valstybės sekretoriaus pavaduotojas John D. Negroponte. Ambasadorius patikino aukštą JAV diplomatą, kad Lietuva laikosi savo įsipareigojimų Irake, tačiau daugiau dėmesio ir resursų skirs sėkmingam misijos Afganistane įgyvendinimui.

Lietuvos Respublikos ambasados inf.

Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Audrius Brūzga vasario 27 dieną įteikė skiriamuosius raštus JAV prezidentui George W. Bush.

LR ambasados Washingtono nuotr.

NATO VILNIUJE RAMINA RUSIJĄ

Vilnius, vasario 28 d. (ELTA). Lietuvos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas trečiadienį kalbėdamas NATO ir Rusijos Tarybos (NRT) darbo grupės susitikime Vilniuje paragino tarybos nares atsisakyti "šaltojo karo" stereotipų. Pastarąjį terminą vasario pradžioje prisiminė JAV gynybos sekretorius Robert Gates, vertindamas Rusijos prezidento Vladimir Putin Miunchene išsakytą kritiką Vašingtono atžvilgiu.

"Kasdien susidurdami su vis naujais globaliais iššūkiais, NRT šalių vadovai turėtų vengti "šaltojo karo" stereotipų ir ne naudoti jų vidaus politinėje kovoje", - Vilniuje kalbėjo J. Olekas. Kreipdamasis į NRT susitikimo dalyvius J. Olekas teigė, kad Sąjungos narės ir Rusija turi būti atviros viena kitai, pripažinti skirtumus ir ieškoti būdų, kaip konstruktiviai dirbti kartu. Pasak ministro, pastarųjų metų pavyz-

džiai rodo, kad toks bendradarbiavimas yra įmanomas. "Rusija prisideda prie NATO vadovaujamos operacijos Viduržemio jūroje "Active Endeavour" ir planuojamo mokymų projekto afganistaniečiams. Šios pastangos sustiprina bendrą saugumo problemų suvokimą", - sakė J. Olekas.

NRT susitikimui pirmininkavęs NATO generalinio sekretoriaus pavaduotojas gynybos politikai ir planavimui John Colston aiškino, kad JAV priešraketinės gynybos sistema, kurią norima įtvirtinti Europoje ir dėl kurios kilo V. Putin nepasitenkinimas, neturės įtakos Rusijos gynybos pajėgumams. "JAV iš tiesų veda dvišales derybas su Čekija ir Lenkija ir nori, kad viskas vyktų skaidriai. Mums ši sistema reikalinga, kad galėtume atsikirsti prieš masinio naikinimo ginklų išpuolius", - tikino vienas NATO vadovų.

Savo ruoštu Lietuvos krašto apsaugos ministerijos sekreto-

rius tarptautiniams santykiams ir gynybos politikai Renatas Norkus pasiguodė, kad Lietuvai trūksta informacijos apie Rusijos karinius planus. "Mus domina, kaip Rusija ketina reformuoti savo karines pajėgas. Per NRT posėdžius turime galimybę užduoti šiuos klausimus, nes jaučiam didelį dvišalių santykių trūkumą gynybos srityje", - teigė KAM sekretorius.

NATO ir Rusijos Taryba įkurta 2002 metais telkiant NATO nares ir Rusiją kaip lygiavertes partneres. Taryba veikia kaip forumas NATO narėms ir Rusijai keistis nuomonėmis, glaudinti sąjungos ir Rusijos bendradarbiavimą, skatinti pasitikėjimą. Prie NATO ir Rusijos Tarybos veikia keliolika darbo grupių, kuriose NATO narės ir Rusija sprendžia praktinius bendradarbiavimo kovos su terorizmu, masinio naikinimo ginklų platinimo, taikos palaikymo, oro erdvės stebėjimo, mokymų, gynybos pramonės klausimus.

RUSŲ RAKETOS GALI BŪTI
NUTAIKYTOS IR Į LIETUVĄ

Maskva, kovo 5 d. (LRT). Rusijos strateginių bombonešių pajėgų vadas generolas Igor Chvorov sako, kad jo lėktuvai lengvai sunaikintų JAV taikinius Lenkijoje, o buvęs Rusijos karinių oro pajėgų vadas **ragina rengtis ir Baltijos šalių bombardavimui**, pranešė LTV naujienų tarnyba.

I. Chvorov pareiškė, kad jei Jungtinės Valstijos Lenkijoje ir Čekijoje įsteigtų priešraketinio skydo bazes, bet kuris iš strateginių Rusijos lėktuvų galėtų elektroniniu būdu blokuoti jų veiklą arba juos sunaikinti.

Lenkija sako, kad prieš sutikdama priimti bazes, reikalaus, kad Vašingtonas pateiktų ir priešlėktuvinės gynybos įrenginių. Anksčiau Rusija grasino nutaikyti į Lenkiją ir Čekiją savo raketas.

Buvęs oro pajėgų vadas Piotr Deinekin pareiškė, kad

Amerika gali raketas dislokuoti ir Baltijos šalyse, todėl generalinis štabas turi pasiręngti jas sunaikinti.

Prieš keletą savaičių Rusijos strateginių pajėgų vadas Nikolaj Solovcov pareiškė, jog naujos bazės Lenkijoje ir Čekijoje gali tapti strateginių raketų pajėgų taikiniu. Generolas tada taip pat tvirtino, jog Rusija gali atnaujinti vidutinio nuotolio raketų gamybą, kurių gamyba buvo nutraukta prieš 20 metų Sovietų Sąjungai ir JAV pasirašius sutartį, kuri įpareigojo sunaikinti visas vidutinio nuotolio raketas.

Sausį JAV pasiūlė Čekijoje įrengti radarą, kuris aptiktų vos pakilusias priešo raketas, o Lenkijoje įkurdinti 10 jas galinčių sunaikinti raketų-žudikių. Per penkerius metus šiai sistemai Washington pasirenęs išleisti per 4 mlrd. Lt.

RAKETŲ SKYDAS NEKELIA GRĖSMĖS RUSIJAI

Briuselis, kovo 6 d. (ELTA). Planai Rytų Europoje dislokuoti JAV raketų gynybos sistemos elementus nėra nukreipti prieš Rusiją, tikino NATO generalinis sekretorius.

JAV paskelbė planus per ateinančius penkerius metus Čekijoje pastatyti radarų sistemas, o Lenkijoje įrengti raketų bazes. JAV tikina, jog Europos

raketų skydas skirtas apsiginti nuo priešiškų šalių, tokių kaip Iranas ir Šiaurės Korėja, atakų.

Jaap de Hoop Scheffer pažymėjo, jog Š. Atlanto sąjunga ir ypač JAV demonstravo "maksimalų skaidrumą" Rusijos atžvilgiu. Tačiau Maskva griežtai priešinasi planams V. Europoje ir V. Azijoje dislokuoti raketų skydo elementus.

JAV prez. George Bush kovo 8 d. pradėjo vizitą penkiuose P. Amerikos kraštuose – pirmiausia Brazilijoje, kur Sao Paulo mieste jį pasitiko Venezuelos socialisto, kairiųjų pažiūrų prez. Hugo Chavez įtakoje, suorganizuotos demonstracijos, vadindamos jį net žudiku. Nebe paslaptis, kad P. Amerikos kraštuose įsigali kairiųjų vadovaujamos socialistinis judėjimas, rašo *New York Times* kovo 9 d.

JAV NESKUBA ATVERTI DURĮ

Vilnius, kovo 6 d. (ELTA). Vašingtonas kol kas negali konkrečiau pasakyti, kada į Jungtines Amerikos Valstijas keliaujantiems Lietuvos piliečiams bus panaikintos vizos. Tai priklausys nuo Kongreso valios. Kol kas neaišku, kada įstatymų leidėjai žada svarstyti šį klausimą, rašo dienraštis *Kauno diena*.

Interviu *Kauno dienai* JAV ambasadorius Vilniuje John Cloud pripažino, kad Lietuvos piliečiai jau pavyzdingiau laikosi vizų režimo taisyklių, todėl galima tikėtis gana greito sprendimo dėl bevizio režimo įteisinimo. Antra vertus, J. Cloud neslepia, kad net ir įteisinus bevizį režimą didesnė dalis vizų tipų išliks.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos televizijos laidos “Amžininkai” vedėjas Rimas Bružas Vasario 16-osios šventės proga pasveikino Laisvės kovų veteranus, kurių jaunystė prabėgo kovojant už Lietuvos išlaisvinimą, komunistų konclageriuose ir tremtyje, pavadindamas juos “primityviaisiais patriotais”. Daug pravardžiavimų ir įžeidimų dabar patiria Lietuvos partizanai, vadinami banditais, fašistais ir buržuaziniais nacionalistais. Jam nusispjaut įžeidus tautos gynėjus partizanus, Baltijos kelio dalyvius, Medininkų aukas ir Sausio 13-osios žuvusiuosius.

Vasario 16 d. Lietuvos radijo žurnalisto T. Dapkaus laidoje lietuvis istorikas A. Kasperavičius ir lenkas žurnalistas J. Komaras sutarė, kad Lietuva jau nuo 1919 metų ėmė silpninti Vasario 16-osios Akto deklaruotą demokratiją ir pasuko nacionalizmo keliu, išskyrė ir aukštino lietuvių tautą. Tai buvusi “vidaus priežastis”, dėl ko lenkų generolas Želigovskis užgrobė Vilniaus kraštą.

Gen. Jonas Kronkaitis ir Darius Kuolys kartu su grupe lietuvių prieš pusmetį kreipėsi į LRT generalinį direktorių K. Petrauskį, prašydami organizuoti naują patriotinę švietimo laidą apie Lietuvos laisvės kovų istoriją. K. Petrauskis prašymą atmetė, esą “šviečiamosios laidos žiūrovams neįdomios”. Jo nuomone, “R.Bružo laida “Amžininkai” istorines temas nušviečia pakankamai gerai ir nieko daugiau nereikia”. Lietuva taip nutildo lietuvių patriotus, o VSD seka senukus, buvusius politinius kalinius ir kelia jiems baudžiamąsias bylas. Bet į uždraustos Burokevičiaus partijos narių susirinkimus nekreipia dėmesio.

Lietuvos Vyriausybė užsienio lietuviams siūlo keistai skambanti “Ypatingo ryšio su Lietuva statusą”. Tačiau Amerikos kraštuose gyvena lietuviai ir be to siūlymo jaučią tą “ypatingą ryšį” su savo gimtuoju kraštu. Jie ir neturėdami to statuso rinksis švęsti Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios šventes, išlaikys lietuviškas tradicijas ir seks Lietuvos valdžios įvykius.

Po Lietuvos parlamento rūmus zuja žvalgai. Prezidentūros įtikinėjimai, kad Valstybės saugumo departamento (VSD) naujojo vadovo kandidatūrą Seimas ir tauta sužinos pavasario sesijos pradžioje, - tiktai dūmų uždanga. Prezidento Valdo Adamkaus bei jo patarėjų baimė gauti parlamento antausį tokia didelė, kad jie iš anksto ėmė aiškintis, kaip Seimas įvertins dabartinio Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) vadovo Povilo Malakausko kandidatūrą.

Prezidentūra iki šiol neišdrįso patvirtinti, jog pasirinko P.Malakauską, nors STT direktorių kaip galimą saugumo vadovą jau viešai paskelbė net premjeras Gediminas Kirkilas. L.Bielinis, pakalbintas *Lietuvos ryto*, atkakliai mėgino slapukauti: "Mes kalbėjome apie daugelį klausimų. Kol nėra prezidento dekreto dėl VSD vadovo, viskas - tik prielaidos". Prezidento patarėjai buvo susitikę su Liberalų demokratų, Liberalų ir centro sąjungos bei Tėvynės sąjungos frakcijų seniūnais Valentinu Mazuroniu, Vytautu Bogušiu ir Irena Degutiene.

Politikos užkulisiuose kalbama, jog dešinieji dėl P. Malakausko iš tiesų susitarę su socialdemokratais bei prezidentu, o viešumoje siekia paneigti įtarimus, kad STT vadovas - jiems artimas žmogus. "Nežinau, tokių kalbų negirdėjau. Aš su niekuo nesitariau, o ką gali susitarti aukščiausi partijos vadovai, - jų reikalas", - tepasakė I.Degutienė.

Valdžios Vilniuje dalybose tebevyrąja sumaištis. Socialdemokratų į savo pusę tempia tiek konservatorių ir Liberalų sąjūdžio "Švaros" koalicija, tiek Rolando Pakso liberaldemokratai. Sostinės socdemų vadas Algirdas Paleckis (Justo Paleckio vaikaitis) toliau žada derėtis su visais, tik ne su Artūru Zuoku. Pasak R.Pakso, tai, kas pradėta su socialdemokratais, turi būti "atvesta iki loginės pabaigos". Libdemarkai tikisi, kad bus suformuota juos, socdemus, ir Lietuvos lenkų rinkimų akciją vienijanti koalicija, o R.Paksas bus meras.

Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto (URK) nariai apkaltino ministrų kabineto atstovus peržengus kompetencijos ribas pasisakymais apie galimus veiksmus, siekiant demokratinizuoti kaimyninę Baltarusiją bei esą planuojamą Lietuvos karių atšaukimą iš Irako. Parlamentarams užkliuvo socialdemokrato premjero Gedimino Kirkilo svarstymai apie Baltarusijos prezidento Aleksandro Lukašenkos galimą pakeitimą kitu vadu bei tos pačios partijos atstovo krašto apsaugos ministro Juozo Oleko pareiškimas, kad Lietuva jau šią vasarą tikriausiai nebesiųs karių į tarptautinę taikos stabilizavimo misiją Irake. "Manau, kad tai mažų mažiausiai yra visiškai nediplomatiškas premjero elgesys. Net jei norai geri, toks "soliavimas" užsienio politikoj nesuprantamas", - , vertindamas premjero pasisakymą, sakė URK pirmininko pavaduotojas konservatorius Audronius Ažubalis.

LGITIC

Tūkstančiai rusų kovo 3 d. demonstravo St. Peterburge prieš Rusijos prezidento V. Putin vedamą politiką. Policija areštavo daugiau negu šimtą žmonių Nevskij prospekte. Miniai kalbėjo G. Kasparov, žymusis šachmatininkas: “Mes laimėsime Rusijoje, nors dar iki naujų 2008 m. prezidento rinkimų yra 364 dienos”.

EPA

ŠVEDIJA REIKALAUJA NUTRAUKTI ŠIAURĖS EUROPOS DUJOTIEKIO TIESIMĄ

Šiaurės Europoje auga pasipriešinimas Rusijos-Vokietijos dujotiekio tiesimui. Netikėtai Švedijos liaudies partijos atstovas energetinės politikos klausimais Carl Hamilton prabilo apie ketinimus uždrausti tiesti minėtą dujotiekį, rašo dienraštis *The Financial Times Deutschland*.

Liaudies partija yra antra didžiausia partija keturių partijų koalicinėje vyriausybėje. "Švedija turi pagrindo ir galimybių priversti nutraukti dujotiekio tiesimą po vandeniu ir forsuoti jo tiesimą sausuma", - sakė C.Hamilton.

Kartu su pastarojo politiko reikalavimu Švedijos valdžios sluoksniuose auga spaudimas Švedijos ministrui pirmininkui ir užsienio reikalų ministrui priešintis Rusijos ir Vokietijos tiesiamam dujotiekiiui.

Tuo pat metu Švedijos užsienio reikalų ministerijoje gali kilti interesų konfliktas. Visai neseniai Švedijos užsienio reikalų ministrui Carl Bildt dar priklausė akcijos kompanijos, kuri didelę dalį savo kapitalo investavo į Rusijos dujų milžinės "Gazprom" - stambiausios būsimos dujotiekio

savininkės - akcijas.

C.Hamilton mano, kad Rusija dujotiekį Baltijos jūros dugnu nori tiesti visų pirma užsienio politikos sumetimais - kad aplenktų Lenkiją ir Baltijos šalis. Jis taip pat paragino Švedijos valdžią nenuolaidžiai šioms Rusijos užsienio politikos siekiams. Švedijos politiko nuomone, šis dujotiekis sukeltų vidaus saugumo problemų ir pačiai Švedijai. Anksčiau Švedijos kariuomenės tyrimų instituto ekspertai, taip pat Socialdemokratų partijos atstovai gynybos komitete, pareiškė, kad Šiaurės Europos dujotiekis gali būti panaudotas šnipinėjimo tikslams. Švedijos gynybos ministras vėliau sakė pritariąs šiai pozicijai.

Oficialusis Stokholmas dar nepareiškė savo pozicijos dėl dujotiekio tiesimo ir kol kas nerimauja tik dėl ekologinės projekto pusės. "Mes kol kas negavome iš bendrovės "Nord Stream", kuri tiesia dujotiekį, konkrečios informacijos, todėl negalime komentuoti kokių nors pareiškimų dėl šio projekto", - pareiškė Švedijos užsienio reikalų ministerija.

K. Hamilton pareikalavo, kad Švedija kartu su Lenkija ir Baltijos šalimis pasipriešintų Šiaurės Europos dujotiekio tiesimui. Tik tokiu atveju šis projektas gali būti nutrauktas. Politiko nuomone, tada dalyvauti projekte atsakytų ir Vokietijos partneriai.

"Konfliktuoti su penkiomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis Berlynas vargu ar ryšis", - mano C.Hamilton.

ELTA

Rusijos prez. Vladimir Putin Miuncheno konferencijoje tikrai apsiėjo be diplomatinio mandagumo, rašė Europos ir Amerikos spauda. Jis agresyviai puolė Jungtines Amerikos Valstijas ir NATO. Pasaulis visa tai jau buvo girdėjęs, tačiau ne tokiu griežtu tonu, ypač kai tą girdėjo Vakarų valstybių vadovai, užsienio reikalų ir gynybos ministrai. Jie gerai žino, kad būtent Miunchene 1938 m. Buvo dalijamas pasaulis. “V. Putin kalba suvienijo besiginčijančius NATO valstybių vadovus, kurie pasisakė kartu ginti tas vertybes, kurias Rusijos vadovas atkakliai atsisako pripažinti”, - taip apibūdino Vakarų apžvalgininkai savo laikraščiuose. D. Britanijos *The Times* rašo, jog su panašia Rusijos vadovo agresija pasaulis buvo susidūręs prieš 40 metų, kai SSRS vadovas N. Chruščiovas, nusiavęs batą, daužė juo stalą Jungtnėse Tautose, New Yorke. Miunchene Rusijos gynybos ministras S. Ivanov pasakė, kad be Rusijos nebegali būti sprendžiami jokie pasaulio reikalai įskaitant NATO plėtrą ir Baltijos kraštus, į kuriuos nedrįstų atvežti branduolines raketas.

Rusijos prezidento paskirtasis Čečėnijai naujasis prezidentas Ramzan Kadyrov džiaugdamasis šoka sostinėje Grozny, kurį po paskyrimo kitą dieną patvirtino čečėnų komunistinis parlamentas.

EPA

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119
Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija “Viltis”, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NEPRIKL AUSOMYBĖ NĖRA DERYBŲ OBJEKTAS

Kiekvienų metų pradžioje švenčiame tris svarbiausias Lietuvos istorijos datas: Sausio tryliktąją, Vasario šešioliktąją ir Kovo vienuoliktąją. Tai – Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas, nepriklausomybės atkūrimas ir nepriklausomybės apgynimas.

Lietuvos nepriklausomybė buvo apginta didele kaina. Buvo atplėštos mūsų žemės su sotine Vilniumi. Tačiau nepriklausomybė buvo apginta. 1940 metų Lietuvos vyriausybė, norėdama išvengti žmonių aukų, nesipriešino Sovietų Sąjungos okupacijai, bet prezidentas paskutiniame posėdyje buvo už pasipriešinimą, nors simboliškai, jog parodytų pasauliui, kad lietuviai gina savo laisvę. Lietuva buvo pavergta ir kraujo aukos ant laisvės aukuro buvo nepaprastai didelės. Bet lietuvių tauta savo laisvę visada gynė nepaisydama nuostolių. Tą ryžtą būti laisva Lietuva įrodė Sausio 13-osios naktį. Ne visi norėjo, kad okupacinė kariuomenė paliktų Lietuvą ir tar naudami okupantui susitepė savo brolių krauju. Lietuvoje šiandien laisvi visi: ir tie, kurie dėl laisvės kovojo, ir tie, kurie tos laisvės nenorėjo ir patarė dar palaukti.

Tad Kovo 11-osios galėjo ir nebūti. Prisiminkime, kad tuo metu dar sovietinė Lietuvos Aukščiausioji Taryba 1990 metų vasario 7 d. priėmė nutarimą, kad Liaudies Seimo 1940 m. nutarimai dėl Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą skelbiami neteisėtais ir negaliojančiais ir Lietuvos teisiškai nesaistantčiais. Bet ten buvo taip pat: “Siūlyti Sovietų Sąjungai pradėti dvišales derybas dėl Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo”. Gudriai buvo Maskvai sudaromos sąlygos spręsti Lietuvos, kaip valstybės, atstatymo klausimą. Lietuvos nepriklausomybė būtų buvusi derybų objektu. Kur tokios derybos būtų nuvedusios Lietuvą? Tik į atnaujintą tada SSRS ir vėliau į Rusijos Federaciją. Laimei, to buvo išvengta; šiandien būtų įdomu žinoti, kas tuo metu pastebėjo tuos spąstus.

Lietuvos vadovai, kurie aiškiai suprato pavojų ir aptarė santykius su Rusija, neabejojo ir principingai apsisprendė, kad Nepriklausomybė negali būti derybų objektas. Kovo 11-osios aktas įteisino pagrindinį principą, kad tai yra Lietuvos valstybės tęstinumas. Tai pats svarbiausias Kovo 11-osios akto principas. Taip pat ir kiti dokumentai įtvirtino nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą ir tęstinumą ir paneigė bet kokią Sovietų Sąjungos teisėtumą užgrobiančią Lietuvą.

Kovo 11-osios Aktas yra svarbiausias Lietuvos valstybės dokumentas. Nepriklausomybės atkūrimo sprendimą priėmė lietuvių tauta. Tautos išrinktojo Atkuriamojo Seimo nariai, balsuodami už tą aktą, vykdė tautos valią. Prieš Kovo 11-osios Aktą nebalsavo niekas. Tačiau tų svarbių sprendimų rengimui ir jų įgyvendinimui labai sumaniai vadovavęs prof. Vytautas Landsbergis ir šiandien tebėra žiauriai puolamas, šmeižiamas, pajuokiamas ir užgauliojamas. Kovo 11-oji išsprendė Lietuvos teisinę padėtį, bet nesustabdė faktiško komunistinio tęstinumo, kuris vis dar įvairiais pavidalais tebesireiškia mūsų tautoje. Dar toli iki teisingo teisingumo. Tenka sutikti su *Financial Times* teigimu, kad posovietinėse šalyse, tarp jų ir Lietuvoje, saugumo įstaigas reikia išvalyti iš esmės”.

S. Tūbėnas

LIETUVA PASAULINĖS KRIZĖS AKIVAIZDOJE

Gal pats svarbiausias veiksnys sukėlęs ir kelias šių dienų pasaulinę krizę yra Rytų ir Vakarų, dažnai bendraujęs, globalizmas – pasaulinės valdžios siekiąs judėjimas, – ne tik nesireklamuojantis, bet ir besislapstąs nuo pat savo ištakų. Tais klausimais yra net keturios knygos vien lietuvių kalba ir tuzinai anglų kalba vien mano lentynose. Nežiūrint to, globalizmo klausimas dar vis pilnai neišryškintas. Visos jo užkulisių paslaptys, daugybės garsių ir tylių konfliktų, dviejų pasaulinių karų ir revoliucijų užkulių manevrai tikriausiai liks paslapyje.

Kadangi bolševikai nuo pat Lenino laikų neslėpė savo tikslų valdyti visą pasaulį, daugelis politikų ir politologų apsiribojo “komunizmo sąmokslu valdyti pasaulį” svarstymu. Leninas ir Trockis net svarstė detales prie to eiti pirmiausiai sukuriant Europos Sąjungą (ES). Vėliau, jau 1948 m., tą patį teigė Čerčilio Hagoje sušauktą “Europos kongreso” rezoliucija Nr. 7: “Europos suvienijimas turi būti suprastas kaip svarbiausias pasaulio suvienijimo žingsnis.” Atseit mes šiandien su ES himnu džiaugsmingai žygiuojame į pasaulinį Sovietą.

Tad, ar gali man, net su tokios auditorijos pagalba, pavykti pilnai išvystyti vien tik šių laikų pasaulinės krizės klausimą? O tą krizę matome ir jaučiame, kur tik benukreiptume akis, matome ligotą, išleptintą, savo išlikimu beveik nesisielojančią Europą. Matome, kaip visada kritiškais momentais, pasidalinusią ir prieš save demonstruojančią Ameriką. Tai primena paskaitų cikluose bandymą į JAV užsienio politikos pragaistingumą atkreipti JAV balsuotojų dėmesį, cituojant italų žurnalisto Carlo Coccioli pastabą: “**Vieno, ko Amerika dar nepadarė – nepaskelbė karo prieš save**”. Coccioli papildydavau savo pastabą: “Bet užsienio politikos formavimas įsiskverbusių globalistų dėka Amerika veda nepaskelbtą karą prieš save.”

Tai yra dar vienas pasaulinės krizės pažymys. O kiek laiko reikėtų skirti naujo aktoriaus pasaulinės valdžios teatro scenoje – islamo radikalų priedangoje – pasaulinės Mohamedo imperijos kūrėjams?

Vakarų dvasinio ir kultūrinio nuosmukio priežastis, gal “nuovargis”, nihilizmas, materializmas, kosmopolitizmas ir visi kiti galimi “izmai”,

palieku filosofams, sociologams, istorikams ir dvasiškiams. Tačiau nereikia jokių įrodymų čia susirinkusiems, kad visa tai jau seniai stipriai veikė, veikia ir veiks Lietuvą ir lietuvių tautą. Manau, daug kas sutiks, jog šiandienės pasaulinės krizės galima pagrindinė, žmonijai katastrofiška, pasėka būtų tautų išnykimas. Pagrįstai galima pasakyti, kad **globalizmas yra tautas žudantis cunamis**. Tad ne smalsumas, o gyvybiniai išlikimo klausimai turėtų dominti lietuvių ir kitas tautas.

Matomai, tai rūpi ir kitiems europiečiams. 2006 m. lapkričio 10-11 d. VDU Katalikų teologijos fakultetas suruošė konferenciją su 27 pranešimais, ES pavojaus tautiškumui klausimais. Dalyvavo 11 mokslininkų iš 5 užsienio valstybių. Neseniai skaitėme, kad tarp ES Parlamento kairiųjų veik kilo panika, kai nacionalistai susiorganizavo į svarią parlamento frakciją. Reiškia – mes nesame vieni. Atrodo ir Lietuvoje į globalizmą atvirom akim žvelgiančių skaičius auga. Tam augimui svarią paskatą neseniai davė Romualdas Ozolas. Jis trumpai drūtai spaudoje apie globalizmą pasakė: “neturėdami supratimo, kas daroma su pasauliu, niekada nesuvoksime ir to, kas darosi su mumis”. Įsidėmėtina, kad jis nepasakė, “kas darosi”, o “kas daroma” (kieno tai) su pasauliu.

Tad – kas gi daroma su pasauliu, kuriame ir mes gyvename? Ir – kas tai daro? Į šiuos klausimus gerokai istorijoje, dokumentuose ir šių dienų faktuose pasirašius, galima nemažai pasakyti. Apie tai kas, ką, kaip ir kodėl daro su pasauliu, elementariųjų žinių pateikia trys geopolitiniais klausimais mano parašytos knygos. Vien jų pavadinimai – “**Sąmokslas prieš žmoniją, nauja pasaulio santvarka?**” ir “**Po dvylika vėliavų**” – taip tironijos ir laisvės –ispėja, kad žmonijai gresia tironija, kurią jai ruošia sąmokslininkai, primeddami pasauliui “Naują santvarką”. Pirmosios knygos viršelyje yra D. Britanijos buvusio ministro pirmininko Benjamino Disraelio (1804-1881) įspėjimas: “Pasaulis yra valdomas visai kitų asmenybių, negu įsivaizduoja užkulių nežina žmonės”.

Antrosios knygos “moto” žymus JAV lietuvių dvasinis ir politinis vadovas prelatas Jonas Balkūnas, įžiūrėjęs sąmokslininkų grėsmę lietuvių

tautai, ją šaukia pasipriešinimui: “Mes neprivalome kantėti vien tik dėl to, kad pasaulį kažkas nori padaryti imperija”. O trečiosios knygos paantraštė “tarp tironijos ir laisvės”, lyg ir nurodo, kad prel. Balkūno raginimas nekontėti, yra raginimas apsispręsti, kokią ateitį pasirenkame: tironiją ar laisvę.

Iš buvusių pretendentų į pasaulinius tironus žmonijos istorijoje galima būtų sudaryti ilgoką eilutę. Tačiau manau, kad šių dienų organizuotas, planuojamas ir klasta ir melo šūkiais paremtas globalizmas kildintinas iš 1776 m. Bavarijoje įkurtos slaptos “Iliuminatų” (apšviestųjų) organizacijos. Įsiskverbę į pusiau atvirus masonus, iliuminatai, net po įvairiais pavadinimais, sukėlė chaosą Europoje ir net JAV. Marksistai veik paraižui pasisavino jų sugalvotus metodus.

Pirmas bandymas įsteigti pasaulinės valdžios užuomazgą buvo (po Pirmojo pasaulinio karo) įsteigti “Tautų lygą”. Amerikoje teko užtikti net kaltinimų globalistams, jog tam buvęs sukeltas karas, “kurio nė viena valstybė nenorėjo”. Kai į Lygą stoti atsisakė JAV Senatas, buvo sukurta “angliškai kalbančių” tautų globalistų organizacijos visuomenei perauklėti: Anglijoje “Karališkas institutas užsienio klausimams”, o Amerikoje – “Taryba užsienio klausimams”. Senatorius Goldwater ją yra pavadinęs “neišrinktaisiais valdovais”.

Tautų nusmegėninimas, matomai, pavyko. Jau turime JTO su UNESCO. Per melą – vietoje į “bendrą ekonominę rinką” Europoje – atsidūrėme ES, kuri, mums bežiūrint pavirsta į “Europinį Sovietą”. Anot ruso rezistento Vladimiro Bukovskio, tai yra “pabaisa, kurios ko skubiausiai reikia atsikratyti”.

Ar mūsų vadovai, kurie atsisako L.R. Konstitucijos ir tuo Nepriklausomybės, brukdami mus į Briuselio diktatūrą, negali būti pakaltinti “Tėvynės išdavimu”?

Tėvynės išdavystės klausimas galioja ir tiems LR piliečiams, kurie nesipriešindami tyliai eina į regioninį ES globalistų vergų gardą, anot V. Bukovskio, kaip į sovietinę tautas naikinančią sąjungą.

Tad pasvarstykime tuos klausimus savyje ir tarpusavyje.

Vilius Bražėnas,

Pranešimas skaitytas 2007 02 22 Vilniuje, Žiniijoje, “Tautos fronto” diskusijų renginyje.

Lietuvos prezidentas V. Adamkus ir ESBO Nuolatinės Tarybos pirmininkas, Ispanijos ambasadorius prie ESBO Carlos Sanchez De Boado.

www.president.lt

BAŽNYČIŲ NAIKINIMAS

Šio straipsnio autorius nepriklauso jokiai kraštutinei organizacijai. Jis yra katalikas ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narys. Jo ilgametis darbas Katalikų Bažnyčioje, einant įvairias parapijinės veiklos pareigas, suteikė jam nemažą progą arčiau susipažinti su bažnytinės veiklos būdais bei jos vadovybės galvosena, kiek tai liečia parapijinį gyvenimą. Iš šios patirties ir gimė šis straipsnis.

Apie praeito šimtmečio pradžios, daugiausia europiečių, emigraciją į Ameriką, įskaitant ir lietuvius, jau daug rašyta. Ji yra gerai dokumentuota įvairių tautybių asmeniniais patyrimais. Tačiau šio straipsnio centre yra ne kokia privilegijuota ar išskirtinė etninė grupė, o tik lietuviai ir juos liečianti problema.

Akivaizdu, kad ankstyvosios lietuvių bendruomenės būrėsi ne tik arti savo statytų bažnyčių, bet ir arti darboviečių. Nežiūrint dažnai mažo mūsų pirmtakų išsilavinimo, bažnyčios klestėjo, kūrėsi teatrai, chorai, veikė klubai. Pabrėžtina, kad toje ankstyvoje lietuvių bendruomenėje buvo ir stiprių tiesmukiškų, išvalgių žmonių, kurie suprato maldos namų reikalingumą, lietuvių tautinės kultūros ir istorijos išsaugojimo ir skleidimo svarbą, žodžiu lietuviybės išlaikymo būtinybę. Taip pat akivaizdu, kad tų laikų Amerikos lietuvių bendruomenė noriai ir stipriai rėmė savo bažnyčias bei jų renginius ne tik gausiu atsilankymu, bet ir savo menko uždarbio dalimi, tuo įrodydami, nedvejojantį išpareigojimą savo bažnyčioms.

Dešimtmečiams slenkant, nuo prieš Pirmąjį pasaulinį karą iki šiandien, lietuvių bendruomenė, anksčiau susispietusi aplink bažnyčią ir darbovietę, pradėjo nuo jų atitolti. Priežastys buvo įvairios: didesni uždarbiai, išsimokslinimas, pakėlimai darbe, perkėlimai, įsigijimas automobilio, patogios, pri-

einamos ir nebrangios viešojo susisiekimo priemonės šeimos padidėjimas, demografija ir t.t.

Buvusių glaudžių lietuviškųjų bendruomenių išretėjimas nėra vienintelė lietuviškųjų parapijų nykimo priežastis. Viena iš pagrindinių priežasčių yra pačių parapijiečių **apatija**, žodyne paaiškinama kaip **“visiškas abejingumas”**. Neužmirština ir kita šio “medalio” pusė – **bažnytinės vadovybės įžvalgos stoka**, jos nesidomėjimas parapijos demografinė ir ekonomine būkle taip svarbia bažnyčios išlikimui, nekreipimas dėmesio į paskirų dvasiškių, pasauliečių ar parapijų keliais svarbiais klausimais.

Negalima nepastebėti ar užmiršti, kad kai kurie bažnytinės vadovybės nariai, įskaitant ir klebonus, buvo ar yra save aukštinantys, niekam neatšakingi “valdovai – autokratai” neretai prasilenkiantys su tiesa ir pamoksluose ir kasdieniniuose santykiuose su tikinčiaisiais. Tačiau, tarp aukščiau minėtųjų, yra ir ištvermingų, pasišventusių asmenų sugebančių skatinti tikinčiuosius ne tik atsispirti sparčiai mažėjančiam parapijiečių skaičiui, bet jį stabilizuoti ir, kai kuriais atvejais, net padidinti. Bet tai gali būti pasiekta tik pakeitus jau įsisenėjusią ir užkietėjusią parapijiečių ir bažnytinės vadovybės mąstyseną ir atsakymą savanau-diško ir **apatijai** taip mielo “tik aš” įvaizdžio. Be parapijiečių paramos darbu ir finansais, mūsų lėšomis statytos ir išlaikytos bažnyčios, tie lietuviybės židiniai, bus pasmerktos neišvengiamam ir nesustabdomam išnykimui.

Po 1991 metų Lietuva pradėjo darytis lėšų atstatyti istorinę ir architektūrinę vertę turinčioms (ir kai kurioms bevertėms) bažnyčioms. Buvo prašoma pinigų vargonams atnaujinti ir kitoms, ne visada aiškioms, reikmėms. Vėliau pridedo ir prašymai aukų naujų bažnyčių statybai. Nors tai ir kilnūs sumanymai, tokiais atve-

jais pageidaujamos lėšos turėtų būti atskirų asmenų reikalas, nežiūrint kur jie begyventų.

Mane stebina įvairių Lietuvos Respublikos agentūrų ir nevaldinių šaltinių pranešimai, kad Lietuvos gyventojų skaičius nuolat mažėja dėl vadinamo “egzodo” ar išvykimo į įvairias šalis, įskaitant ir JAV. Anksčiau aš pavartoju žodį “apatija”. Tada jis buvo taikomas lietuviams ar lietuvių kilmės asmenims gyvenusiems JAV 1940-1991. Dabar aš norėčiau po šio žodžio reikšme suburti ir naujai atvykusius į JAV – vadinamąją **“egzodo” grupę**. Tai grupė susidedanti iš išsilavinusių, naujose aplinkybėse nebloggerai nusimanančių, ir pirmiausia (suprantamai) besidominčių savo asmeniniais reikalais, pasirinktos profesijos įgyvendinimu. Apgailėstautina, kad kai kurie šios grupės nariai nėra parodę nei jokio dėmesio asmeniniam įsijungimui į išeivijos bažnytinį gyvenimą, nei noro (nors ir nebloggerai įsikūrę) paremti lietuviškųjų parapijų veiklą finansiniais, tuo užtikrinant jų išlikimą. Ar jie taip “dosniai” remia ir bažnyčių ar bažnytinių pastatų atnaujinimą Lietuvoje?

Besitęsiantis ir dažnėjantis JAV lietuvių bažnyčių/parapijų naikinimas yra skaudus, bet užtarnauta išvada praeities, dabarties ir, taip, ateities parapijiečių **abejingumo**. Atrodo, kad lietuviai yra linkę sukrusti, susivienyti ir veikti kai šaukštai jau po pietų. Tada jie garsiai šaukia, ieško ir maldauja valdžios, bažnytinės hierarchijos ar kultūros įstaigų užtarimo ir pagalbos, kad išgelbėjus šventovę kurią jie patys savo **abejingu** apeleido. O kur jie buvo kai jų paramos tikrai reikėjo? Ar ne ironiška, kad dešimtmečiais siautėjęs komunizmas nepajėgė sunaikinti Lietuvos tikėjimo ir bažnyčių, bet tai lengvai padarė pačių “ištikimųjų” parapijiečių ir JAV bažnytinės hierarchijos **abejingumas** mūsų poreikiams.

Algirdas V. Matulionis

Ministro Pirmininko sveikinimas lietuvių bendruomenėms užsienyje Kovo 11-osios proga

Brangūs tėvynainiai!

Sveikinu Jus Nepriklausomybės atkūrimo dienos – Kovo 11-osios proga.

Atkūrus nepriklausomą valstybę, po pasaulį išblaškytiems lietuviams atsivėrė galimybės dalyvauti Lietuvos visuomeniniame, kultūriniame gyvenime.

Mes, nesvarbu kokiame pasaulio kampelyje begyventume, esame viena tauta, kurią jungia tie patys džiaugsmas ir rūpesčiai.

Išėivijai priklauso nemaži nuopelnai, kad buvo paspartintas mūsų valstybės pripažinimas. Užsienio lietuviai visada prisidėjo prie investicijų, ekonominių ryšių su kitomis valstybėmis skatinimo, Lietuvos teigiamo įvaizdžio formavimo, mūsų kultūros, meno propagavimo.

Dėkojame Jums už šį darbą. Vyriausybė palaiko Jūsų siekius išsaugoti lietuviybės dvasią, tradicijas ir perduoti jas jaunajai kartai, remia užsienio lietuvių bendruomenių kultūros ir švietimo projektus, informacijos sklaidą.

Laisvė suteikia daugybę galimybių, bet ir uždeda atsakomybę už veiksmus, savo vaikų, valstybės likimą, valstybingumo stiprinimą. Būkime verti šios laisvės ir atsakomybės, kurių simboliu tapo Kovo 11-oji!

Gediminas Kirkilas
Ministras pirmininkas

Lietuvos Respublikos ambasadoriaus Jungtinėse Amerikos Valstijose sveikinimas Kovo 11 proga

2007 03 11

Mieli tautiečiai,

Šiandien minime Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo dieną.

Nepriklausomybės Akto signatarų, visų Lietuvos gyventojų, o taip pat ir jūsų – gyvenančių svetur, pasiaukojimo ir tvirto ryžto dėka Lietuva jau 17 metų yra laisva ir nepriklausoma.

Mus suburianti ir sutelkianti jėga – tai mūsų senosios tautos tradicijos bei naujos valstybės užmojai. Kviečiu puoselėti mūsų tautiškumą ir prisidėti kuriant modernią Lietuvos valstybę!

Nuoširdžiai sveikinu jus Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo proga!

Lietuvos Respublikos ambasadorius

Audrius Brūzga

Brangūs lietuviai,

Nuoširdžiai sveikinu Jus su Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena – Kovo 11-ąja. Tai yra viena reikšmingiausių datų mūsų naujai atgimusios Tėvynės istorijoje, kai 1990 metais visam pasauliui tvirtai ir vienareikšmiškai pareiškėme, kad niekada neišsižadėjome savo laisvės ir prisiimame atsakomybę už savo valstybės dabartį ir ateitį.

Atrodo, kad dar tik vakar stovėjome Baltijos kelyje, dar tik vakar budėjome prie Vilniaus televizijos bokšto ir Seimo rūmų gindami Lietuvos laisvę. Bet laikas nestovi vietoje – šiais metais švenčiame jau 17-ąją Kovo 11-osios gimtadienį. Lyginant su mūsų valstybės istorija, 17 metų gali pasirodyti labai trumpas laikotarpis. Tačiau vertinant tuo laikotarpiu nuveiktus darbus ir pasiekimus, jis prilygsta ištisai epochai. Per tuos metus Lietuva ne tik sugrįžo į tarptautinės bendrijos gretas, bet ir užėmė garbingą vietą pasaulyje, kuria pelnytai mes visi galime didžiuotis.

Tik prieš 17 metų išsivadavę iš pusę amžiaus užsitęsusių sovietinės okupacijos, šiandien esame saugūs, turime politines, kultūrines ir finansines prielaidas toliau siekti pažangos ir gerovės, kurti mūsų Tėvynės kaip šiuolaikiškos demokratinės valstybės ateitį. Šių tikslų turime siekti visi kartu, nežiūrint kurioje pasaulio dalyje begyventume, nes siekiame jų ne tik šiandieninei, bet ir ateities kartoms. Tikiuosi, kad su viltimi žvelgdami į Lietuvos ateitį, esame pasiryžę aktyviai prisidėti prie tos ateities kūrimo.

Nuoširdžiai Jūsų,

Arvydas Daunoravičius
Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje

NUOMONĖS IR KOMENTARAI

"PENKTOJI KOLONA" LIETUVOJE

Lietuvos radijo laidoje 2007-03-05 "Laisvės kryžkelės" kalbėta apie "penktąją koloną" nepriklausomoje Lietuvoje, svariai prisidėjusią prie šalies nepriklausomybės žlugdymo, bei tuometinės Lietuvos valdžios reakciją į probolševikiškai nusiteikusius asmenis. Laidą vedė Ričardas Čekutis, Dalius Žygelis.

Pirmiausia reikėtų išskirti du tarpukario Lietuvos gyvavimo etapus bei tuometinės visuomenės reakciją į iš esmės mums priešišką kaimyninę Sovietų Sąjungą.

Istorikai išties išskiria du Nepriklausomos Lietuvos vystymosi etapus. Pirmasis – tai demokratinio parlamentarizmo etapas, kuris tęsėsi nuo Nepriklausomybės paskelbimo iki 1926 m. perversmo ir trečiojo Seimo paleidimo. Antrasis – po minėto perversmo iki Nepriklausomybės praradimo, t.y. Antano Smetonos autoritarinio valdymo laikotarpis, kurio metu faktiškai visos šalies politinės jėgos, išskyrus tautininkus, buvo išstumtos iš aktyvaus legalaus politinio gyvenimo. Būtent šis labai savitas A. Smetonos valdymas, daugelio nuomone, Lietuvoje ir priperėjo gausybę bolševikų ar jiems prijauniančių naivuolių, kurie marksistinėje-komunistinėje ideologijoje matė bene vienintelę išeitį bei sugebėjo išvelgti sovietinėje sistemoje netgi savotišką pažangą. Ir neatsitiktinai būtent po 1926 m. perversmo Lietuvoje pradėjo steigtis įvairūs kultūrbolševizmo centrai, kurie faktiškai užsiėmė tik bolševikinės propagandos varymu.

Pirmiausia šiame kontekste reikėtų paminėti 1929 metais įsteigtą vadinamąją Lietuvių draugiją Sovietų Sąjungos tautų kultūrai pažinti. Oficialiai ši draugija užsiėmė neva kultūrine veikla, nuolat organizuodavo įvairius Sovietų Sąjungos sukakčių minėjimus, kuriuose, beje, dalyvaudavo ir tuometiniai aukšti Lietuvos valstybės pareigūnai. Žinoma, kartu su emisarais iš Maskvos. Tačiau realiai **draugija tuomet tapo oficialiai įteisinta sovietų "penktąja kolona" Lietuvoje.** Kaip kultūrinio bolševizmo židinius taip pat galima paminėti ir Vytauto Didžiojo universiteto Humanitariniame fakultete įsteigtą marksistinę studentų draugiją "Scientia" bei "Literatūros" žurnalą, aplink kuriuos iš esmės būrėsi tie patys asmenys.

Kas iš žymesnių to meto Lietuvos kultūros atstovų priklausė minėtai Draugijai?

Kaip viename savo straipsnyje nurodo istorikas Mindaugas Tamošaitis, vienas iš steigėjų ir vadovų buvo rašytojas bei būsimas 1940 m. okupuotos Lietuvos vyriausybės narys Vincas Krėvė-Mickevičius, kitas idėjinis draugijos vadas –

žinomas komunistas Justas Paleckis. Kiti žymesni kultūros žmonės: rašytojai Petras Cvirka, Liudas Gira, net Balys Sruoga, Kostas Korsakas, Kazys Boruta, dailininkai M. Bulaka, A. Galdikas, A. Gudaitis, aktoriai J. Grybauskas, V. Sipavičius, kiek vėliau įstojo net Julius Būtėnas ir Antanas Venclova, kurie draugijos veikloje pirmiausia išvelgė vadinamąjį "pažangiai nusiteikusių inteligentų sambūrį" ir, ko gero, ne labai įtarė, kad ši "sambūri" sovietai puikiai išnaudoja savo propagandai skleisti.

Tačiau gal ir negalima pernelyg kaltinti to meto lietuvių inteligentų. Štai vienas iš buvusių to meto oficiozo *Lietuvos aidas* redaktorių **Aleksandras Merkelis** monografijoje apie Antaną Smetoną ypač akcentavo Sovietų Sąjungos diplomatijos pastangas suartėti su lietuvių inteligentija. Ir vieną jo pastebėtą paradoksą norėtusi čia pacituoti: "1938-1939 metais Lietuvių draugijoje SSSR tautų kultūrai pažinti jau aiškiai ir atvirai reiškėsi prosovietinės tendencijos. Susidarė savotiška paradoksalinė būklė: **kas komunistiška – draudžiama ir persekiojama, o kas prosovietiška – legalu ir net kai kurių kultūrininkų propaguojama**". Kaip suprasti tokias tendencijas? Nejaugi tuometinės Lietuvos valdžios institucijos nepastebėjo žalingos tokios draugijos bei kitų panašių kultūrinio bolševizmo centrų veiklos?

Negalėtume teigti, kad nepastebėjo. Štai 1936 metų rudenį Valstybės saugumo departamentas savo biuletenyje rekomenduoja uždaryti Draugiją ir sustabdyti jos tuometinio vicepirmininko Vinco Krėvės-Mickevičiaus redaguojamą žurnalą *Literatūra*. Be to, Lietuvos saugumiečiai pateikia ir kitų rekomendacijų, kaip kovoti su Lietuvoje plintančiomis komunizmo idėjomis. Štai ištrauka iš 1936 m. spalio 12-osios VSD biuletenio: "Mokslo įstaigoms skiriant mokomąjį personalą, stropiai žiūrėti, kad marksistinio nusistatymo žmonės nepatektų ne tik į lietuvių mokyklas, bet ir į mažumų, ypač žydų; Uždrausti iš Sovietų Rusijos gabenti periodinę spaudą, ypač *Izvestijas*; Sovietų literatūrai ir "Sovkino" filmams sustiprinti cenzūrą; Kuo mažiausiai palkankiai rašyti apie Sovietų vidaus gyvenimą savo periodinėje spaudoje, ypač tautiškoje; Netiesiogiai varyti stiprią anti-

komunistinę propagandą per spaudą ir radiją, griauinant socialistinių santvarkų ir komunistinės doktrinos postulatus; Išleisti keletą populiarių antikomunistinių brošiūrų," ir t.t. O štai jau lapkričio 16-osios VSD biuletenyje rašoma, kad "Lietuvos rašytojuose ir poetuose vis daugiau ir daugiau pradeda įsivyrėti marksizmo dvasia. Tokios dvasios formavimuisi turi įtakos ir Humanitarinių mokslų fakulteto vadovybė, taip pat ir atsakingų tos vadovybės narių redaguojamas *Literatūros* žurnalas". **Taip kad šalies valdžiai probolševikinių veikėjų veikla buvo žinoma.**

O kas konkrečiai buvo padaryta, siekiant užkirsti kelią žalingai sovietinės propagandos įtakai? Vis dėlto A. Smetona yra vadinamas diktatoriumi, tačiau kažkodėl diktatoriškų kovos su bolševizmu metodų jo vadovaujamoje Lietuvoje nematyti...

Šia tema teko kalbėtis su minėtu istoriku Mindaugu Tamošaičiu, kuris jau seniai tyrinėja kultūrinio bolševizmo įtaką nepriklausomoje Lietuvoje. Jis nurodo, kad nuo 1929 iki 1939 metų už komunistinę veiklą Lietuvoje nubausta 4,100 žmonių. Tačiau, pažvelgus į kai kurių konkrečių asmenų veiklą, jokių būdu negalima nurašyti komunistų partijos įtakos, nors ta partija ir buvo uždrausta. Nuo ketvirtojo dešimtmečio vidurio per kai kurias personalijas komunistai sugebėjo įsibrauti į prestižines draugijas, mokslo įstaigas, valstybės institucijas ir ten sugebėjo rasti savo sekėjų bei simpatikų. **Kaip reagavo A. Smetona**, tai jau kitas klausimas. Štai istorikas, remdamasis daugeliu to meto dokumentų bei kita faktine medžiaga, pabrėžė, kad prezidentas tarsi tikėjo, jog ne visi tie komunizmo propaguotojai yra galutinai prarasti, tikėjo, jog juos dar įmanoma perauklėti ir gal dėl to nesiėmė griežtesnių represijų jų atžvilgiu. Kita vertus, tokia liberali A.Smetonos pozicija tikrai atsigrėžė tiek prieš jį patį, tiek ir prieš pačią valstybę 1940 m.

Bet tuomet reikia suprasti, kad ir visa to meto Lietuvos visuomenė toleravo įvairias prosovietines idėjas ar net tikėjo, kad jos yra pažangios. Juk priešingu atveju, vargu ar tos idėjos būtų taip populiarios ar rastų tęsinį 1940-aisiais?

Vargu ar galima vienareikšmiškai sakyti, kad tos idėjos

Lietuvių pagarbą V.Kudirkos sukurtai "Tautinei giesmei", tapusiai Lietuvos Respublikos himnu, buvo aiški per visą nepriklausomybės laikotarpį, o ir užėjus bolševikų okupacijai. Labai įtikinamai apie Lietuvos himno poveikį, jo galią iliustruoja toks pavyzdys. Pirmosios Lietuvos sovietinės okupacijos metu 1940 metais Lietuvos himnas buvo pašalintas iš radijo laidų. Tačiau išstumiamas iš viešojo gyvenimo himnas vis labiau darėsi tautinės atsparos ženklu. Ypač tai išryškėjo visos **Lietuvos mokytojų suvažiavime** Kauno sporto halėje 1940 m. rugpjūčio 14-15 d. Mat po "Internacionalo", kurio visiškai niekas negiedojo, o grojo tik orkestras, kažin kuriame halės krašte būrelis mokytojų užtraukė: "Lietuva, tėvyne mūsų..." Staiga visi kaip vienas mokytojai atsistojo ir himno žodžiai tvirtai pasklido Sporto halės skliautais ir už jos ribų. Atsistojo ir orkestras. Už stalo sėdįs komunistų prezidiumas pasijuto nejaukiai. Iš pradžių vieni jo nariai stojosi, bet lyg įbesti, vėl sėdosi. Pamatę kitus stojant, jie vėl stojosi ir vėl sėdosi. Komunistai pasijuto nesavame kailyje. Į mokytojų suvažiavimą arba, kaip jį tada vadino, Kongresą, atvyko ne mažiau kaip dešimt tūkstančių liaudies švietėjų, galima teigti, beveik visi, nes tuo metu Lietuvos mokyklose iš viso dirbo 10474 mokytojai. Vėliau daugelis suvažiavimo delegatų atsidūrė Sibiro lagerių platybėse. Šį mokytojų patriotizmą neseniai pasirodžiusioje knygoje monografijoje "Lietuvos himnas" aprašo R.Treideris. Naujosios santvarkos "kūrėjai" įsitikino, kokią galią turi himno žodžiai, kokia tvirta buvo tautinė mokykla Lietuvoje.

Vytautas Augustinas, 1940 m. rugpjūčio 14-15 d. nuotr.

buvo be galo populiarios. Bet dėl jų įtakos reikia, matyt, suptikti. Dabar teigiama, jog maždaug iki 1930 metų komunizmas Lietuvoje buvo vertinamas kategoriškai neigiamai. Visi dar prisiminę Nepriklausomybės kovas su bolševikais. Kita vertus, patys sovietai iki tol vedė izoliacinę politiką, o Stalinas dar kovojo su savo konkurentais partijoje ir pan., taigi, Lietuvoje beveik nieko nebuvo žinoma, kas ten vyksta. Bet 1929 metais, įsteigus minėtą Lietuvių draugiją TSRS tautų kultūrai pažinti, situacija pamažu ėmė keistis, matyt, ir dėl sovietų propagandos – na štai, žiūrėkite, imperializmo krizė, chaosas, o mūsų šalyje - didžiausi laimėjimai, laisvės ir pan. Deja, kai kurie jau minėti Lietuvos inteligentai aiškiai nesugebėjo tai propagandai atsispirti, ką jau čia kalbėti apie paprastus žmones. A. Smetona buvo įvedęs žiniasklaidos cenzūrą, bet ta cenzūra labiau pakenkė, nei pagelbėjo. Pavyzdžiui, spaudai buvo pateikiama instrukcija, kad reikia vengti priešiškų aplinkinių valstybių vertinimų. Nei tauta, nei, reikia įtarti, pats A. Smetona su tautininkais paprasčiau-

siai nesuvokė, kas aplink vyksta. Pavyzdžiui, Sovietų Sąjungos konstitucija spaudoje buvo pateikta pagal kitų valstybių, pirmiausia - Sovietų Sąjungos to meto spaudą. Net *Lietuvos aide* buvo gausu iš *Pravdos* perspausdinamų straipsnių arba iš nacių Vokietijos laikraščių be jokių komentarų. Nenuostabu, kad iš tos pačios Sovietų Sąjungos atvažiuojantys asmenys priimami kaip kokių negirdėtų naujovių skleidėjai. Atsiranda tokių veikėjų kaip P. Cvirka, P. Pakarklis, Jonas Šimkus, Balys Sruoga, kurie pradeda kalbėti panegirikas sovietams. Iš to galime daryti išvadą, kad į saugumo departamento rekomendacijas nebuvo atsižvelgta. Kita vertus, aiškiai trūko to meto populiarioje žiniasklaidoje sveikos ir objektyvios tų pačių kaimyninių valstybių kritikos. Valstybių, kurių reakcijos A. Smetona taip bijojo, kad net vengė jas supykdyti.

Tiesa, ne visi vengė priešškai bei kritiškai vertinti kaimynines valstybes. Štai 1932 m. **J. Keliuočio** redaguojama *Naujoji Romuva* piktinasi minėtos Draugijos surengta "sovietų (Nukelta į 6 psl.)

SSRS kariuomenė kerta Lietuvos sieną, 1940 m. birželio 15 d.

Nežinomo autoriaus nuotr.

(Atkelta iš 5 psl.)

"PENKTOJI KOLONA"...
grafikos" paroda: "Pikta ir liūdna. Didžiausiomis aukomis laimėjome savo nepriklausomybę. Policija seka ir varžo bolševikų veikimą. Bet čia pat universitete gudriausiu būdu viešai varoma bolševizmo propaganda. Mūsų vyriausybė jokių būdu neturėjo leisti laisvoje Lietuvoje organizuoti tokią "parodą". Bet kas per fenomenas toji Sovietų Rusijos Tautų Kultūrai Tirti Draugija? Argi barbariškiausioje pasaulio šaly įmanoma rasti kokią nors "Kultūrą"? O Vakarų kultūrai tirti draugijos neturime. Ir keisčiau atrodo, kai tą Draugiją sudaro mūsų įžymūs profesoriai ir žinomi mūsų visuomenės vadai. Juk tai savižudybė. **Ir bergždžios bus visos pastangos gintis nuo komunizmo, kai iš kitos pusės viešai ir laisvai Universiteto salėje bus skleidžiama bolševizmo propaganda**".

Su J. Keliuočiu čia neįmanoma nesutikti. Bet atkreipkime dėmesį – čia kritikuojama mūsų minėtoji "penktoji kolona" Lietuvoje, t.y. Draugija, o ne Sovietų Sąjunga, išskyrus vieną sakinį, kuris niekaip toliau neargumentuojamas. Kita vertus, *Naujoji Romuva* buvo, galima sakyti, elitinis leidinys, kurį vargu ar skaitė plačioji visuomenė. Be to, istorikai pažymi, kad A. Smetonos įvesta cenzūra lietė tik žiniasklaidą, t.y. demokratinėse santvarkose objektyviausią veiksnį, galintį padėti visuomenei susiorientuoti realiose ir aktualiose. Tuo tarpu įvairūs menininkai savo kūryboje niekaip nebuvo varžomi. Nereikia suabsoliutinti, bet daugelis jų ir nesi-varžė, skleiddami bolševikams palankią propagandą per romanus, per spektaklius, tapybą ar

lengvai prieinamą sovietinę spaudą bei sovietinius kino filmus.

Kalbant apie sovietinę meninę ar žurnalistinę produkciją, kurios nepriklausomoje Lietuvoje gal buvo santykinai ne mažiau, **nei šiandien rusiškos**, matyt, tenka pažymėti, kad ir sovietų diplomatija darė mūsų to meto valdžiai atitinkamą spaudimą.

Istorikai taip pat pažymi šį faktą akcentuodami, kad savosios opozicijos leidiniams A. Smetonos valdžia buvo kur kas griežtesnė nei sovietiniams. Nes vos sulaikius kokio sovietų leidinio siuntą tuojau pat įsikišdavo Sovietų Sąjungos pasiuntinybė ir apeliuodavo į gerus tarpusavio santykius, mūsų palaikymą, pavyzdžiui, Vilniaus klausimu ir pan. O kartais sovietai net griežtai reikalaudavo, kad kokie nors lietuviški leidiniai būtų nubaus-ti už neva "išpuolius" prieš Sovietų Sąjungą. Ir mūsų valdžia baidė, ką liudija ir 1940-ųjų gegužės mėnesio atvejis, kai pagal sovietų reikalavimą buvo nubautas katalikiškas *XX amžius* vien tik už išspausdintą karikatūrą.

Tarkime, žmonės nesiorientavo net tada, kai pagal vadinamąją savitarpio pagalbos sutartį buvo įvestas 20,000 sovietų kariuomenės kontingentas. A. Smetona nuolaidžiavo radikaliems kairiesiems ir Sovietų vyriausybei, o nemaža dalis inteligentijos prisidėjo prie sovietinės propagandos. Tačiau juk buvo ir kita visuomenės dalis – ir krikdemai, ir tie patys tautininkai, ir kiti nepriklausomybininkai, pagaliau - kariuomenė, policija ar kitos valdžios struktūros, dešinioji žiniasklaida, kurie viena-reikšmiškai nepritarė tokiai politikai.

A. Smetonos opozicija išties buvo silpna ir susiskaldžiusi. Kita vertus, nebuvo, ko gero, svarbiausio dalyko – kaip šiais laikais vadinama, pilietinės visuomenės ar bent jau objektyviai informuotos visuomenės. O tai - taip pat A. Smetonos valdžios "nuopelnas".

Štai žymus poetas Jonas Aistis apie *kultūrbolševizmo* propaguotojus rašė taip: "O kiek tokių dorų piliečių buvo uolių kultūrbolševizmo šulų ir ramsčių... Argi jie buvo tikrai opozicija prieš tautininkų režimą? Ar nebuvo kažkas daugiau? Labai abejoju... Iš to sektų, kad tai buvo tikrai naivumas, tiktai nenusimanymas, tiktai nesusivokimas, nesusigaudymas... Viešpatie, atleisk jiems, nes nežinojo, ką daro..." Taigi, poetas drįsta abejoti įvairių cvirkų, kostų korskų ar salomėjų nėrių naivumu. O gal išties tai buvo sąmoningi ar net sovietų papirkti kolaborantai?

Visa bėda, kad bolševikų jiems išmokėtų pinigų kvitų niekas nematė... Svarstant rimtai, matyt, tarp jų tikrai būta ir tokių, kurie buvo perkami už pinigus, ir tokių, kurie patys "pasipirko" bolševikų idėjomis, tikėdami kažkokia pažanga ir nežinodami realios situacijos toje pačioje Rusijoje. Juk **visi Lietuvos emisariai Maskvoje buvo sutinkami su įvairiomis privilegijomis**, pagerbimais, sutikimais, jiems buvo muilinamos smege-nys propagandiniais filmukais ar straipsniais. Dabar sunku atskirti vienus nuo kitų ir galbūt nė neverta to daryti. Kur kas svarbesni jų praktiniai veiksmai – kaip antai kelionė į Maskvą "saulės parvežti" ar jų parašai Lietuvos nepriklausomybės palaidojimo dokumentuose.

Bet jei nebus realios takoskyros tarp sąmoningų išdavikų ir galbūt naivuolių, susižavėju-sių komunistinėmis idėjomis, ar galėsime kalbėti apie objektyvią XX amžiaus Lietuvos istoriją?

Būtent tokį subjektyvumą dabar ir matome. Blogiausia, kad tas, pavadinkime, tarpukario "Maskvos inteligentų dvidešimtukas", įvairiausi trečiafron-tininkai ar mūsų minėtų draugijų veikėjai seniausiai niekam nėra jokia paslaptis, tačiau visa ši publika iki šiol tyliai reabilituo-jama, nutylint jų pražūtingą poli-tinę veiklą. Aiškinama, kad

daugelis tų asmenų – išties nusi-pelnę Lietuvos kultūrai žmonės, bet paprastai ničnieko nesako-ma, ką jie nuveikė ne vien meni-nės kūrybos srityje. Kita vertus, istorikų žodyne dabar nėra žodžio "išdavikas". Žodžiu, juodu ant balto aiškiai neparašoma ir nepasakoma, kad štai – **Petras Cvirka, Antanas Venclova, Kostas Korsakas ar Salomėja Nėris išdavė Lietuvos valstybę ir pasidavė mūsų nepriklausomybės priešams**. Juk ne taip svarbu, už pinigus jie pasidavė ar dėl naivumo. Ir todėl net jų kūryba turėtų būti nagrinėjama šiame istoriniame kontekste, ne-nutylint istorinių faktų, kurie jų gerbėjams gali būti nemalonūs. Priešingu atveju sulauksime, kai bus šnekama, kad ir tie sovietiniai laikai nebuvo juk tokie blogi, ir Komunistų partija visada buvo už Lietuvą, ir kitokių nesą-monių... (*Juk sakoma ir dabar, kad prie rusų buvo geriau, red.*)

Tiesą sakant, panašūs dalykai jau dabar kartais juntami. Galime prisiminti kad ir **bandymą reabilituoti Antaną Snieč-kų Mokslų akademijoje arba Kauno žurnalisto nubaudimą teisme už tai, kad jis kolaborantą pavadino tikruoju var-du...** Čia kol kas tik keli pavyz-džiai. Tačiau kur kas pavojin-gesnės visuomenės nuotaikos. O tai jau tendencija. Ne taip seniai buvo vykdoma apklausa, kurioje kiekvienas respondentas galė-jo įvertinti sovietmetį dešimt-balėje sistemoje. Paaiškėjo, kad tik trečdaliui apklaustųjų so-vietmetis sukelia neigiamų aso-ciacijų. Gaila, neįmanoma suži-noti, kiek Lietuvos gyventojų teigiamai vertino Sovietų Są-jungą nepriklausomybės laiko-tarpiu, tačiau paralelės čia aki-vaizdžios, nors visuomenės dep-resijos priežastys ir skiriasi.

Nors čia tarsi norėtųsi pa-prieštarauti. Kaip tik Sausio 13-osios metinių išvakarėse pas-skelbta kita apklausa, pagal ku-rią dauguma apklaustųjų (dau-giau nei 62 procentai) ir vėl, esant panašioms aplinkybėms, eitų ginti Nepriklausomybės. Tačiau Sausio 13-oji buvo paly-ginti neseniai, dauguma tai prisi-mena, iki šiol jaučiamas skaus-mas dėl aukų, o ir klausimas čia suformuotas kur kas konkrečiau. Tuo tarpu pati Sovietų Sąjunga akivaizdžiai suvokiama jau ne kaip savaime suprantama blogy-

bė, kurios šaknų niekam nerei-kia aiškinti. Ne paskutinį vaid-menį vaidina ir įvairiausi nuty-lėjimai ar tik pusės tiesos skel-bimas.

Demagogijai visada būdin-ga savybė įrodinėti neįrodo-mus dalykus ir dar rasti pase-kėjų. Net neabejoju, kad vieni užsipuls istoriką, dar kiti – puls šmeižti ir t.t. Neverta tai dėme-sio. Tokiems belieka patarti pa-siskaityti ne vien kitų komen-tarus internete, o ir keletą įvai-rių skirtingų autorių mokslinių publikacijų šia tema, pagaliau pasiaiškinti, ką reiškia kola-boravimas pagal tarptautinės teisės normas, kurių laikosi ir Lietuva ir t.t. Kita vertus, tai tik parodo visuomenės suvoki-mo spragas šiuo klausimu ir patvirtina būtinybę nenutylėti net ir pačių nepalankiausių mums istorinių faktų.

Bet juk, kita vertus, išties didžioji dauguma dabartinių Lietuvos pilnamečių piliečių gimė arba gyveno Sovietų Są-jungoje. Be to, tikrai nemažai jų skaitė sovietines Lietuvos istorijos interpretacijas. Praė-jo dar ne tiek daug metų. Tai ar verta stebėtis, kad objektyvi istorija dar sunkiai skinasi ke-lią į tautos sąmonę?

Štai todėl pirmiausia rei-kėtų skelbti ne tiek istorijos in-terpretacijas, ką ypač praktika-vo sovietai, o autentiškus do-kumentus, pasirašytus konkre-čių asmenų. Iš tų dokumentų, t.y. iš autentikos kiekvienas besidomintis istorija nesun-kiai gali padaryti savo išvadų. Ne svarbu net, ar tos išvados sutaps, ar nesutaps su oficia-liai priimtu vertinimu. Tai yra be galo svarbi tos pilietinės vi-suomenės kūrimo sąlyga, t.y. sugebėjimas vertinti, protauti ir veikti nepriklausomai nuo kažkieno primestos ar primeta-mos konjunktūros. Nebūki-me naivūs, visais laikais mūsų valstybingumui priešiškos jė-gos stengėsi ir stengsis primes-ti savo vertinimus, savo pozi-ciją, savo interpretacijas, kaip jau buvo nepriklausomoje Lie-tuvoje. **Istorija turi tendenciją kartotis**. Pagaliau nieko naujo jau seniai nevyksta. Todėl ne-verta kartoti ir praeities klaidų, perėti kokių nors naujųjų bol-ševikų, ne svarbu, ar nupirkti jie, ar tik sutrikę naivuoliai.

www.bernardinai.lt

KODĖL STAUGĖ GELEŽINIS VILKAS?

Kaip skambėjo legenda originale

Vytautas Alantas

(“Naujoji Viltis”, Nr. 11, 1978)

II.

Garsios buvo lietuviškos meškos, stumbrai, taurai, briedžiai ir kiti, vilkas gi toli gražu

žvėrių karalystėje neužėmė pir-maujančios vietos. Ir legenda sako, kad Gediminas nudobęs

ant kalno “didžiulį žvėrį taurą”, o vis dėlto vilkas įsiamžino le-gendoje. Kodėl?

Vilkas lietuvių vaizduotėje visais laikais užėmė išskirtinę vietą. Vienu požiūriu jis buvo laikomas piktu, plėšriu žvėrimi, bet kitų – žmogaus draugu ir net geradariu. Taip kartais vaizduo-jamas vilkas mūsų pasakose. Sakysime, dr. J. Basanavičiaus užrašytoje pasakoje “Apie dur-nių ir jo prietelį vilką” kvailiau-

siam karaliaus sūnui vilkas padeda nuveikti nepaprastus darbus, nubaudžia jo piktada-rius brolius ir padaro karaliumi. (Lietuviškos pasakos, surinko dr. J. Basanavičius, dalis I. Chi-cago, 1903 m. 246 psl).

Kita vertus, nė vieno žvėries ryšiai su žmogumi nebuvo to-kie artimi, kaip vilko. Yra daug pasakų apie vilkolakį arba vilkotą, t.y. žmogų virtusiu arba paverstu vilku. Pasakų apie

žmogaus pasivertimą kitokiais žvėrimis negirdėti. Aplamai vil-kas yra plačiai minimas mūsų tautosakoje. Pvz., sakoma: vil-kas nekaukęs nebus; vilką mi-nime, vilkas čia (sakoma kai ateina žmogus, apie kurį kal-bama); vilką kojos peni; vilku gimęs, vilku ir sprogs; kad tave kur vilkai! (keiksmas); vilko apetitas (turima galvoje gobšų žmogų).

(Bus daugiau)

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PIRMININKĖ NEBUVO PAKVIESTA SVARSTANT LIETUVOS PILIETYBĖS KLAUSIMĄ

Savo 2006 m. gruodžio 20 d. potvarkiu Nr. 418 Ministras pirmininkas sudarė darbo grupę klausimams susijusiems su Lietuvos pilietybės samprata. Regina Narušienė, J. D., Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė, buvo pakviesta į šią grupę.

Darbo grupė veikė, nepranešant apie tai PLB pirmininkei. Ji nebuvo informuojama apie posėdžius ar pakviesta dalyvauti diskusijose ir svarstymuose. Artėjant laiko terminui pateikti darbo grupės pasiūlymus, PLB pirmininkė kreipėsi į Ministrą pirmininką informacijos dėl darbo grupės veiklos. Sužinojusi, jog darbo grupė jau surašiusi savo pasiūlymus be jokio indėlio iš PLB, pirmininkė paprašė darbo grupės pasiūlymų teksto. Jis buvo gautas. Iš karto, vasario 12d., PLB komentarai buvo pateikti darbo grupei ir Ministrui pirmininkui. Vasario 27d. spaudoje buvo pranešta apie darbo grupės sprendimus.

Darbo grupės pasiūlymų rengime PLB nedalyvavo. PLB pateikė atskirą ir skirtingą nuomonę dėl darbo grupės rekomendacijos suteikti užsienio lietuviams "ypatingo ryšio su Lietuva" statusą. PLB buvo rašiusi savo pastabose, kad toks statusas nėra priimtinas.

PLB kviečia susipažinti su darbo grupės ir PLB pasiūlymais, kurie buvo patalpinti PLB interneto svetainėje-www.plbe.org

Užsienio lietuviams "ypa-

tingo ryšio su Lietuva" statusas nėra priimtinas dėl šių ir dar kitų priežasčių:

1. Darbo grupė neieškojo ir nesvarstė jokių alternatyvų savo "ypatingo ryšio" sumanymui, teisinantis, jog tai būtų Konstitucijos ir Konstitucinio teismo "apėjimas". Nebuvo noro ieškoti kito varianto. Ten, kur yra noras, ten ir galima rasti konstituciškai priimtinas teisiškas galimybes.

2. Siūlomas statusas yra užsienio lietuvių ir Lietuvos tautos žeminimas. Toks statusas (neleidžiantis balsuoti bei dalyvauti politiniame gyvenime) yra įvairiose valstybėse teikiamas asmenims, kuriais yra nepasitikima - nusikaltusiems asmenims, buvusių okupantų atstovams, dar devyniolikame šimtametyje - moterims ir taip toliau. Tie žmonės yra tuo metu tose šalyje laikomi tarsi antrarūšiais.

3. Be politinių teisių asmuo neturi indėlio į tautos ateitį, jis praranda viltį ir solidarumo su bendrapiliečiais jausmą ir atsitolina nuo tėvynės. Grįžimo į Lietuvą tikimybė tik sumažės.

4. Europos Sąjungos šalių (nors ne Lietuvos) piliečiai turi politines teises Lietuvoje - balsuoti ir kandidatuoti į savivaldybių, kuriose jie gyvena, tarybas. Tai yra diskriminacija prieš užsienio lietuvius.

5. Užsienio lietuviai būtų atskirti nuo giminių - vaikai nuo tėvų, senelių, brolių ir seserų, seneliai nuo vaikaitių, nors šeima yra visuomenės ir

valstybės pagrindas.

6. Sprendimas sumažintų jau mažą tautą, kurioje su laiku apsigyvens svetimtaučiai, reikia manyti, kad su laiku taps piliečiai, o dabartinių emigrantų bei išeivių pilietybė bus nubraukta.

7. Toks sprendimas neišvengiamai provokuotų piliečius nuslėpti užsienio gyvenamosios šalies pilietybės įgijimą. Žmonės, kurie elgsis dora, nukentėtų, o slapukautojai išlaikytų pilnas teises.

8. Tai pakenktų ir gal net griautų Lietuvių Bendruomenei ir kitoms organizacijos užsienyje ideologinius pamatus, nes užsienio lietuviai prarastų norą padėti Lietuvai, kai jai reikės pagalbos. Užsienio lietuviai jausis nebereikalingi valstybei.

9. Kaip ilgai Lietuva finansuos programas tautiečiams užsienyje, kuriems dabar šį statusą siūlo?

10. Pasaulis tapo atviresnis ir glaudesnis. Vis daugiau kraštų randa įvairius būdus įteisinti dvigubą pilietybę, bet Lietuvos valdžia, rodos, net nenori atsižvelgti į tai.

11. Juk yra kitų teisiškų galimybių. Turime atsiminti kad Lietuva yra parlamentarinė valstybė, kurios politinę raidą nustato Seimas. Kai supainiojame atskirų valdžios dalių kompetencijas, prarandame esminę demokratijos prielaidą.

Regina Narušienė,

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė

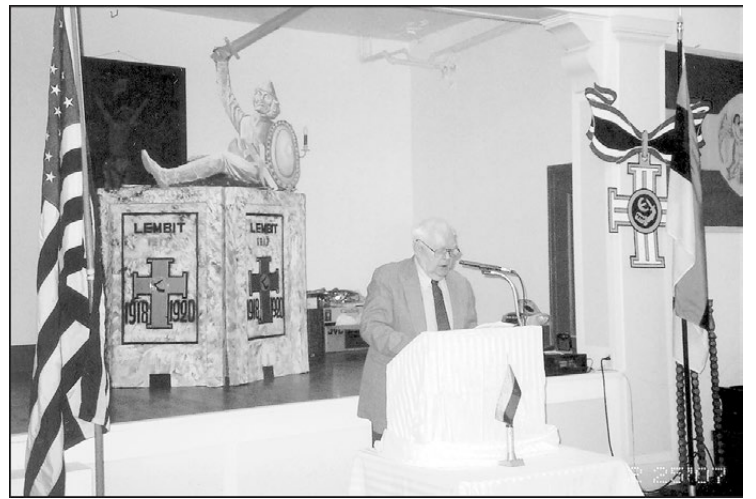
Lituanistikos mokytojų kursai, ryšium su Lietuvoje šiais metais vykstančia dainų švente, įvyks kita data, negu buvo skelbta – birželio 24 – liepos 1 dienomis Dainavos stovykloje. Daugiau žinių teikia Audronė Elvikienė telefonu: 630-435-6349.

Dr. Linas Sidrys yra išrinktas trejiems metams Holly Cross ligoninės Čikagoje Patikėtinių valdybos nariu. Jis daugeliui mūsų žinomas kaip akių gydytojas, turįs savo kabinetą toje pačioje ligoninėje.

Čikagos lituanistinėje mokykloje prasideda mokinių registracija 2007-2008 mokslo metams. Kovo 31 d. Vyks besimokančių ir naujų mokinių registracija, taip pat ir balandžio 28 d. Tėvai kviečiami savo vaikus užregistruoti iš anksto, vietos ribotos, nes reikia sutalpinti beveik 400 mokinių.

Čikagoje įvyko lietuviškų organizacijų atstovų konferencija vasario 28 d., kai New York kardinolo Edward Egan įsaky mu buvo uždaryta Aušros Vartų bažnyčia Manhattan. Seselių

kazimieriečių vienuolyno patalpose pasitarimą pradėjo Romos Katalikų federacijos skyriaus pirm. Algis Kazlauskas. Buvo apžvelgta Šv. Jurgio Sheandah, PA, Šv. Jurgio Niagra Falls, NY ir Aušros Vartų, New York, NY bažnyčių padėtis, taip pat ir Čikagos parapijų blogėjanti padėtis. Pasitarime dalyvavo ir Čikagos arkivyskupijos atstovas kun. Casimir Garbacz. Ypač tais reikalais yra daug pastangų padarę Lietuvos Vyčiai. Apie tai papasakojo Mildred Jagiella, Amerikos Vyčių Vidurio apygardos pirmininkė. Paaiškėjo, kad dažnai tų parapijų kunigai aplaidžiai vedė reikalus ir netvarkė bažnyčių atnaujinimo, nors buvo pakankamai lėšų. Konferencijoje pasisakė Vida Sakevičiūtė, Aušrelė Sakalaitė, kun. J. Kelpšas, seselė Pranciška, Birutė Vitkauskienė, Juozas Polikaitis, Vytautas Senda, Evelina Oželienė, Marija Remienė, dr. Linas Sidrys ir arkivyskupijos atstovas kun. C. Garbacz, kuris pareiškė: Čikagos kardinolas yra už tautybių parapijų išlai-

Kalba Linterman Ain Estijos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 24 d.

ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ CLEVELANDE

Š.m. vasario 24 d. Clevelando estai paminėjo Estijos nepriklausomybės paskelbimo 89-tų metų sukaktį. Minėjimas vyko vengrų liuteronų parapijos patalpose, vakarinėje Clevelando dalyje. Minėjimas buvo pradėtas su pamaldomis bažnyčioje, kurias pravedė viešnia kun. Vahter iš Chicagos ir tęsėsi parapijos salėje.

Minėjimą pravedė vietos estų veikėjas Peeter Orro. Po jo įžanginio žodžio, maldos ir himnų, pagrindinę kalbą pasakė svečias iš Estijos, estų sąjungos "Arendaja" pirm. Ain Linterman.

Prelegentas savo kalboje nušvietė Estijos žmonių gyvenimą sovietų okupacijos metu. - Žiaurus Vengrijos 1956 m. sukilimo numalšinimas atėmė visas Vakarų pagalbos viltis bet kokiam sukilimui. Estai rėmėsi kultūrine veikla, kuri prisidėjo prie jų išlikimo.

- Turizmas ir Vakarų žinių perdavimas stipriai ugdė Vakarų įtaką okupuotoje Estijoje.

kymą, tačiau patys tikintieji turi rūpintis išlaikyti savo bažnyčias. Čikagos arkivyskupijoje sekmadieniais šv. Mišios vyksta net 153 skirtingomis kalbomis ir kardinolas yra už jų išlaikymą. Buvo priimti nutarimai daryti visas pastangas, kad lietuvių emigrantų lėšomis pastatytos bažnyčios nebūtų uždarytos.

"Aš labai džiaugiuosi, kad Lietuvių fondas man paskyrė stipendiją. Šie pinigai man padės padengti vis didėjančias mokslo ir pragyvenimo išlaidas bei sėkmingai tęsti doktorantūros studijas." – nuoširdžiai dėkoja Gediminas Gasparavičius, studijuojantis State University of New York. Lietuvių fondas kasmet paskiria šimtus stipendijų lietuvių kilmės studentams. Primename, kad stipendijų anketų priėmimo laikas baigiasi kovo 15 d. O norinčius padėti studentams, kviečiame papildyti savo įnašus, arba tapti Lietuvių fondo nariais. **Lietuvių fondo adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.**

Suomijos televizijos stotys ir Amerikos Balsas nukreipė Estijos gyvenimą į Vakarus. Ši įtaka privedė net iki tokio laipsnio, kad Tallinne viešianti rusų sporto komanda galvojo kad jie yra užsienio valstybėje ir prašėsi politinio prieglobsčio. To pasėkoje rusų sportininkai atsidūrė Sibire.

- Prelegentas paminėjo estų poeto H. Runnel rašinio ištrauką:

"Jūs galite lipti ant mūsų tiek, kiek pajėgiate.

Jūs galite prispausti mus tiek, kiek norite.

Mes nebijome, mes nepasiduosime.

Kaip nors mes išsilaikysime."

Po kalbos minėjimo dalyvius sveikino ALT Clevelando skyriaus pirm. Algimantas Pautienis. Minėjime taip pat dalyvavo Vilties Draugijos pirm. Algirdas Matulionis ir Beatričė Pautienienė.

Koncertinę dalį su cello ir pianinu atliko jauni, iš Estijos atvykę, muzikantai Heiki Palm ir žmona Anne–Mai Palm. Programoje: Giesmė "Dieve apsaugok Estiją", J.S. Bach "Arijoso" ir "Courante" – Eflat Major, C. Saint – Sains "Gulbė" ir D. Van Goens "Scherzo".

Baigiamąjį žodį tarė ir poeziją pristatė minėjimo rengimo vadovė Karin Ruus.

Po minėjimo vyko tradicinės vaišės.

Minėjimas praėjo gražioje nuotaikoje.

A.Pautienis

Daugelis "Dirvos" skaitytojų, kurie skaito ir "Draugo" dienraštį, skambina ir teiraujasi, ar tiesa, kad vyriausioji redaktorė Danutė Bindokienė pasitraukia iš pareigų. Paskambinome pačiai redaktorei, kuri pasakė, kad **išeina ne savo noru, bet yra atleidžiama,** nes "Draugo" tarybos pirmininkas pranešė, kad yra pasamdyta nauja vyriausioji redaktorė, kuri jau dirba redakcijoje, tai Dalia Cidzikaitė. Danutė Bindokienė kovo 30 d. baigia savo darbą "Draugo" redakcijoje.

Bendra Lietuvos Respublikos prez. Valdo Adamkaus ir Austrijos Respublikos prez. Heinz Fischer spaudos konferencija.

LIETUVOS IR AUSTRIJOS VADOVAI APTARĖ ENERGETINIO SAUGUMO IR ES KAIMYNYSTĖS POLITIKOS KLAUSIMUS

Viena, kovo 8 d. Vienoje darbo vizito viešintis Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus susitiko su Austrijos Respublikos prezidentu Heinz Fischer.

Susitikimo metu pokalbio dalyviai daug dėmesio skyrė energetikos klausimams.

Kalbėdamas apie energetinio saugumo problemas Lietuvos vadovas pažymėjo, kad Lietuva siekia palaikyti konstruktyvius ir geranoriškus santykius su Rusija.

“Rusija yra Europos Sąjungos partneris energetikos srityje, tačiau būtina užtikrinti, jog bendradarbiavimas su Rusija vyktų pagal vienodas žaidimo taisykles, grindžiamas konkurencijos, skaidrumo bei nediskriminavimo principais”, - pažymėjo V.Adamkus.

Prezidento nuomone, energijos išteklių tiekimo šaltinių bei energijos balanso diversifikacija yra vienas svarbiausių energetinio saugumo elementų. Šalies vadovas pažymėjo, kad siekdama užsitikrinti didesnį energetinį saugumą ketina statyti modernų trečiąjį atominės elektrinės bloką.

Lietuvos ir Austrijos vadovai aptarė Europos Sąjungos plėtrą. Lietuvos prezidento nuomone, narystės perspektyva svarbi Vakarų Balkanams, Ukrainai, Moldovai, Gruzijai.

Prezidentas V.Adamkus pažymėjo, kad Lietuva sveikina bandymus nustatyti būsimąjį Kosovo statusą ir ragina Belgrado ir Prištinės atstovus įrodyti gerą valią bei gebėjimą

siekti kompromiso sprendžiant šį jautrų klausimą. Lietuvos prezidentas pabrėžė, kad Kosovo statuso sprendimas yra unikalus ir neturėtų būti taikomas sprendžiant kitus ginčus.

Pokalbyje taip pat buvo kalbėta apie padėti karštuosiuose pasaulio taškuose ir pasidalinta mintimis apie galimus esamų konfliktų sprendimo būdus.

Prezidentai aptarė ES ateitį ir Europos Konstitucijos likimo klausimus. Lietuvos vadovas patikino, kad mūsų šalis remia Vokietijos pastangas.

“Tikiuosi, kad Berlyno deklaracija, skirta Romos sutarties 50 metų jubiliejui paminėti, paspartins Europos Sąjungos konstitucinį procesą”, - sakė prezidentas V.Adamkus.

Lietuvos ir Austrijos vadovai kalbėjosi apie ES Kaimynystės politiką ir aptarė demokratijos įtvirtinimo Rytų Europos valstybėse klausimus. Kalbėdamas apie situaciją Baltarusijoje, prezidentas V. Adamkus pažymėjo, kad visiškai Baltarusijos izoliacija nepasiteisina ir reikėtų ieškoti kitų ES ir Baltarusijos bendradarbiavimo mechanizmų.

“Didelį susirūpinimą kelia faktas, kad Baltarusija nepatenka į ES Kaimynystės politikos akiratį. Nereikėtų izoliuoti kaimyninės šalies nuo likusio pasaulio”, - sakė Lietuvos prezidentas.

Lietuvos vadovas užtikrino prezidentą H.Fischer, kad mūsų šalis palaiko Austrijos kandidatūrą siekiant tapti JT Sau-

gumo tarybos nare 2009 – 2010 metų kadencijai ir išreiškė viltį, kad Austrija palaikys Lietuvos siekį tapti JT Saugumo tarybos nenuolatine nare 2014 – 2015 metais.

Prezidentas V.Adamkus pakvietė prezidentą H.Fischer 2009 metais atvykti į Vilnių. Tais metais Lietuvos sostinė Vilnius ir Austrijos miestas Lincas taps Europos kultūros sostinėmis. Šį kvietimą Austrijos Prezidentas maloniai priėmė. Dar įvyko prezidento V.Adamkaus ir Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) generalinio direktoriaus, Nobelio Taikos premijos laureato dr. Mohamed El Baradei susitikimas.

Prezidentas V.Adamkus taip pat susitiko su Jungtinių Tautų biuro Vienoje generaliniu direktoriumi, JT Narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro (UNODC) vykančiuoju direktoriumi dr. Antonio Maria Costa.

www.president.lt

ĮVESTI ES MOKESTĮ DAR PER ANKSTI

Bruselis, kovo 7 d. (ELTA). Europos Sąjungos (ES) finansinio programavimo ir biudžeto viršininkė Dalia Grybauskaitė interviu naujienų tinklalapiui *EUobserver* sakė mananti, kad Bendrijai reikia naujos finansavimo sistemos, kuri nenumatytų jokių nuolaidų, panašių į Didžiosios Britanijos permokos grąžinimą. Tačiau ES kol kas nėra pasirengusi bendram Europos mokesčiui.

D. Grybauskaitė mano, kad būtina keisti ES valstybių narių įnašų į biudžetą skaičiavimo formulę siekiant išvengti konfliktų, panašių į tą, kuris kilo tarp valstybių narių dėl 2007-2013 metų ES biudžeto.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, pataręs Estijai ir Latvijai suteikti pilietybę rusakalbiams gyventojams be jokios atrankos, sulaukė kritikos bangos. Buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras profesorius Povilas Gylys mano, kad V.Adamkaus pareiškimas gali turėti politinių pasekmių trijų Baltijos valstybių santykiams. "Tiesos yra šiame pareiškime, tik klausimas, ar verta tokio turinio pareiškimą sakyti prezidentui. Reikia visada galvoti apie rezultatus. Ar verta kitus mokyti tokiu subtiliu klausimu kaip šis? Gal geriau neformaliuose pokalbiuose derėtų kalbėti, kokia ten padėtis yra. Dabar latviai į prezidento pamokymus reaguoja neigiamai", - sakė "Respublikai" P.Gylys. P.Gylio manymu, V.Adamkaus pasakytus žodžius Kremlius gali panaudoti savo tikslais. Dabartinis užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas nesiėmė vertinti šalies prezidento viešo pareiškimo. "Niekaip nevertinu", - sakė "Respublikai" P.Vaitiekūnas ir pridūrė, kad jam daugiau aiškinti nepridera. Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktorius Raimundas Lopata mano, kad prezidento pasakymas galėjo būti švelnesnis.

Gali būti, kad ryškėjanti Lietuvos konfrontacija su Latvija ir Estija bei stiprėjanti draugystė su Lenkija rodo naują mūsų šalies užsienio politikos kryptį. Iki šiol Lietuva deklaravo siekį tapti bent jau Baltijos šalių regione pirmaujančia, tačiau šios ambicijos buvo tuščiavidurės. Charizmatiškoji Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga ir naujasis Estijos prezidentas Toomas Hendrik Ilvesas ėmė stelbti Lietuvos vadovą V.Adamkų Europos erdvėje, palikdami jam tik Senajame žemyne garbės nedarantį JAV interesų advokato vaidmenį.

Petras Vaitiekūnas, Lietuvos užsienio reikalų ministras kovo 8 dieną Briuselyje susitiko su Europos komisare Benita Ferrero Waldner, atsakinga už išorės santykius ir Europos kaimynystės politiką, ir padėkojo už aiškią Europos Komisijos paramą, sprendžiant nutrūkusio naftos tiekimo Lietuvai naftotiekiu “Družba” problemą.

Laimonas Talat-Kelpša, Lietuvos užsienio ministerijos sekretorius kovo 7 dieną su Vilniuje viešiniu Baltarusijos užsienio reikalų viceministru Andrej Jevdočenko aptarė dvišalį bendradarbiavimą, energetinio tranzito klausimus.

Lietuvos specialiosios misijos vadovė ir laikinoji reikalų patikėtinė Afganistane Birutė Abraitienė kovo 5 dieną įteikė skiriamuosius raštus Afganistano užsienio reikalų ministrui Ranginui Dadfarui Spanta. “Lietuva tvirtai remia Afganistano žmonių pastangas atkurti valstybę ir šį Lietuvos pasiryžimą įrodo parama Afganistano valstybės vystymo projektams, kuri šiais metais yra keturis kartus didesnė nei praėjusiais”, - sakė Specialiosios misijos vadovė B.Abraitienė, pristatydama Lietuvos teikiama paramą Afganistanui, nuveiktus ir planuojamus darbus.

Lietuvos UR ministras Petras Vaitiekūnas vasario 28 dieną priėmė naująjį Kuveito ambasadorių Lietuvoje Abdulhamidą Abdulla Al Awadhi. Susitikime aptarti dvišaliai santykiai, prekybinių ryšių plėtra ir bendradarbiavimas tarptautinėse organizacijose. Kuveito ambasadorius ypač domėjosi investicijų galimybėmis Lietuvoje ir ekonominio bendradarbiavimo perspektyvomis.

Algimantas Rimkūnas, Lietuvos užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretorius vasario 28 dieną Reikjavike su Islandijos užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretoriumi Gretaru Maru Sigurdssonu aptarė Lietuvos ir Islandijos dvišalių politinių ir ekonominių santykių plėtrą.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Laimonas Talat-Kelpša kovo 12-13 dienomis dalyvavo Petersberge (Vokietija) vykšančiame neformaliame Europos Sąjungos vystomojo bendradarbiavimo ministrų susitikime.

A.Butkevičius siejamas su narkomafija. Į Vilniaus savivaldybės tarybą išrinktas Kovo 11-osios Akto signataras, liberaldemokratas Audrius Butkevičius gali būti susijęs su tarptautine narkotikų kontrabanda. Taip teigiama buvusio Kanados diplomato, Kalifornijos universiteto profesoriaus Peterio Dale'io Scotto knygoje "Narkotikai, nafta ir karas". "OPS (organizuoto nusikalstamo susivienijimo) atstovas Gruzijoje yra A.Butkevičius, buvęs Lietuvos gynybos ministras, dabartinis Badri Patarkatsishvili patarėjas", - teigiama knygoje. Minėtame leidinyje kaip viena OPS priedangos bendrovių minima "Far West Ltd". Knygoje atskleistas ryšys tarp "Far West Ltd" ir Rusijos internetinio leidinio "Pravda-info". Anot P.D.Scotto, "Pravda-info" redakcinės kolegijos nariai prieš keletą metų tapo "Far West Ltd" direktorių tarybos nariais. Tarp jų - ir A.Butkevičius. Lietuvis pripažino priklausęs "Pravda-info" redakcinei kolegijai, tačiau neigė sąsajas su "Far West Ltd". Nors įstatymai įpareigojo kandidatą į savivaldybės tarybos narius deklaruoti visus interesus, sąsajas su "Pravda-info" A.Butkevičius nutylėjo. (LGITIC, LR URM)

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAUSE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

Montrealio lietuvių choras Clevelande lietuvių Vasario 16-osios šventėje. Prie fortepijono – vadovas Aleksandras Stankevičius.

Napoleono Vuciano nuotr.

Nijolė Širvinskaitė-Laukavičienė, Lietuva

LIETUVAIČIAI

*Gyvenkim ir mylėkim pasaulį!
Didžiukimės Tėvyne Lietuva!
Iškelkim laisvės vėliavą į saulę
Ir būkim viena stipri šeima.*

*Senolių ir tradicijų takeliais
Vaikai žingsniuoja į svečias šalis
Ir jei dabar motulėms širdis gelia,
Tai jais didžiuosimės, kada sugrįš.*

*Mažais kūčiukais stalą ridinėję,
Užaugę ant drobinių patalų,
Baltais balandžiais gaudę dangaus vėją,
Jie nepamiršo mūs protėvių senų.*

*Šventoj Kalėdų laimėj vaikus supę,
Juos auklėję lietuviška dvasia,
Mes jų gyvenimams vis tiesėm upę,
Kad grįžt galėtų Nemuno vaga.*

*Lai po pasaulį sklinda lietuvaičiai
Ir, pasirėmę bočių papročiais,
Po žemę vaikščios mūsų kunigaikščiais –
Barborom, Gediminais, Mindaugais...*

*Lai Didžiojo Vytauto plieninis kardas
Lietuvio rankom melą sukapos!
Didi tauta per šimtmečius pavargus,
Europos prieglobsty lai neraudos.*

*Išleisk, Tėvyne, į pasaulio glėbį
Skrąjūnus vyturius ir gulbeles...
Ir tai ką Baltijos pajūry sėji,
Tavi anūkai prie Atlanto ras.*

*Pasėjus, Lietuvėle, po grūdėlį
Rankelėmis sūnų, dukrų, tėvų,
Raikysi mūs lietuvišką duonėlę
Pasaulų – ant lietuviškų stalų.*

*Galbūt paliks Tėvynę milijonai –
Tokia istorijos tad bus valia...
Bet grįš šeimom – vaikai, anūkai, broliai –
Padvigubėjusia mūs Lietuva.*

*Būk, Lietuva, širdim ir žemės delnu!
Plazdėk, trispalve, vėliavų minioj!
Lai mūsų laimę Dievas amžiais saugo –
Gyvens vaikai palaimoj amžinoj.*

LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO MINĖJIMAS VOKIETIJOJE

Kasmetinė Vasario 16-tosios šventė Vokietijos lietuvių bendruomenės būstinėje Hüttenfelde Vokietijoje gyvenantiems lietuviams yra išskirtinė proga. Čia susitinka seni pažįstami ir draugai iš įvairiausių Vokietijos kampelių pasidalinti bendrais džiaugsmiais ir rūpesčiais, o taip pat ir supažindinti savo vokiečius bičiulius ar šeimos narius su lietuviškomis tradicijomis.

Šiais metais į minėjimą (vasario 24 d.) susirinko apie 500 lietuvių iš tolimiausių Vokietijos kampelių (Berlin, München, Müllheim an der Ruhr, Hamburg, Frankfurt ir kitur). Šv. Mišias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, evangelikų kunigas Ričardas Baliulis pravedė pamaldas evangelikams.

Atlikus Lietuvos ir Vokietijos himnus, VLB pirmininkas Antanas Šiugždinis pradėjo minėjimą, o minėjimo svečias Europos parlamentaras Thomas Mann, lietuvių kalba pa-

pasakojęs savo įspūdžius iš kelionės po Lietuvą bei perdavęs sveikinimus nuo kolegų Vytauto Landsbergio ir Laimos Andrikienės, apžvelgė pagrindines europinės politikos aktualijas, pabrėždamas tampresnės integracijos svarbą.

Kaip ir kasmet šventės kulinacija buvo nuostabus Vasario 16-osios gimnazijos mokinių tautinių šokių ratelio, choro ir orkestro (vadovai: Audronė ir Gintaras Ručiai) koncertas. Bendras gimnazijos mokinių – lietuvių ir vokiečių – pasirodymas tarsi atkartoto Thomas Mann mintis. Šventinėje programoje, skirtoje Lietuvos valstybės atkūrimui paminėti, vokiečiai mokiniai grojo orkestre ir netgi šoko tautinius šokius! Sausakimšoje salėje nesibaigiant audringoms ovacijoms, VLB pirmininkas Antanas Šiugždinis dėkojo mokiniams ir mokytojams, džiaugdamasis tokia puikia integracija dvikalbėje mokykloje. Nors bendros popamo-

LONDONE VYKS LIETUVIŲ KALBOS OLIMPIADA

Londonas, kovo 8 d. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventės proga Lietuvos ambasadoje Londone rengiama Lietuvių kalbos olimpiada. Kovo 11-osios išvakarėse vyksiančioje olimpiadoje šeštadienį dalyvaus lituanistinių mokyklų įvairių amžiaus grupių moksleiviai. Du 16-18 metų olimpiados nugalėtojai vyks į Vilniuje balandžio 20-21 dienomis vyksiančią Lietuvių kalbos olimpiadą.

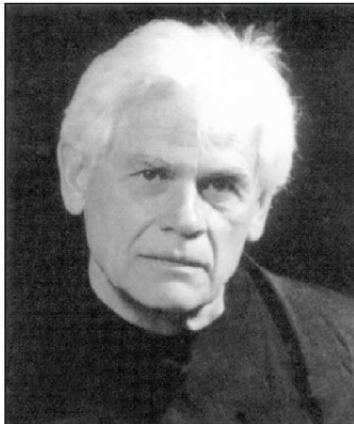
LGITIC

kinės repeticijos su lietuviais ir vokiečiais mokiniais iš mokytojų reikalauja daugiau kantrybės bei pasiryžimo, tai yra bene efektyviausias būdas integruoti vokiečius mokinius į lietuvišką gimnazijos gyvenimą ir puikiausią galimybę pristatyti lietuvišką kultūrą vietiniams gyventojams. Visi susirinkę buvo sužavėti tokios mokinių skaičiumi nedidelės gimnazijos kultūrine veikla.

Bernadeta Goštautaitė,
VLB valdyba

KULTŪROS KRONIKA

Režisierius Jonas Jurašas, šiais metais Lietuvos valstybinės operos teatre stato G. W. Glucko operą “Orfėjas ir Euridikė”. Režisierius buvo pasitraukęs į Vakarus, kai okupacijos metais nesutarė su valdžios cenzūros varžtais. Trumpai buvo sustojęs ir Čikagoje. Praėjusią vasarą jis paminėjo 70 metų sukaktį. Savo režisuotais spektakliais, pavyzdžiui “Barbora Radvilaitė”, paliko nuostabius pėdsakus Lietuvos teatre. Vilniuje pastatė 1997 m. G. Verdi “Aidą”, o 2000 m. B. Kutavičiaus operą “Lokys”.

Jonas Jurašas

Europos operos teatrai vasario 16-18 dienomis atvėrė duris žiūrovams, kviesdami susipažinti su operos teatrais “iš vidaus”. Svarbiausias įvykis buvo Paryžiaus operoje, kai vyko tarptautinė konferencija tema: “Europos operos dienos, jos visuotinės vertybės”. Konferencijoje dalyvavo operos meno profesionalai, žurnalistai, net politikai – Europos Sąjungos pirmininkas, garsūs kompozitoriai, teatrų vadovai. Tos konferencijos metu buvo pristatyta Europos publikos apžvalga 9 miestuose – Amsterdame, Barselonoje, Bolonijoje, Briuselyje, Kardife, Osle, Paryžiuje, Strasbure ir Vilniuje. Lietuvos valstybinės operos teatras priklauso Europos operos teatrų sąjungai, kurioje yra 90 operos teatrų.

Lietuvos operos ir baleto teatras, minėdamas Operos dieną vasario 17 d., pakvietė visuomenę į “Atvirų durų dieną” susipažinti su teatro istorija, pabendrauti su solistas, pažvelgti į užkulisius. Tą šventę vakare vainikavo G. Verdi opera “Kaukių balius”. Spektaklyje dainavo Vytautas Kurnickas, Dainius Stumbras, Inesa Linaburgytė, Jovita Vaškevičiūtė, Irena Zelenkauskaitė, Arūnas Malikėnas, Egidijus Dauskurdis, Liudas Norvaišas, Jonas Valucas ir Bronius Tamašauskas. Dirigavo Martynas Staškus.

Iš Vokietijos atskriejo liūdna žinia - mirė uolus Kristijono Donelaičio kūrybos ir gyvenimo tyrinėtojas, jo giminės tęsėjas Lutz Wenau. Jo senelis buvo vedęs Augustę Donelaitytę. Sužinojęs, kad vienas jo giminaitis praeityje buvo kunigas ir poetas Kristijonas Donelaitis, Lutcas Venau visą savo gyvenimą ir santaupas paskyrė lietuvių poezijos pradininko įamžinimui. Savo leidykloje Lilientalyje jis iš naujo išleido K. Donelaičio "Metus", išverstus L. Pasargės, su V.K. Jonyno ir V. Jurkūno iliustracijomis. Galbūt svarbiausia paties Lutco Venau savybė - neapsakomas jo kuklumas. Visose savo knygose, straipsniuose, kalbose L. Venau minėjo tik Donelaitį ar su juo susijusius asmenis ir nė žodeliu nepriminė apie save.

Pirmojo lietuviško istorinės dokumentikos serialo autoriai Gražina Sviderskytė ir istorikas daktaras Arvydas Anušauskas filmuoja “XX amžiaus slaptųjų archyvų” tęsinį. Žurnalistė ir istorikas planuoja sukurti septynias naujas dokumentikos serialo dalis, kuriose bus narpliojami įdomiausi, paslaptlingiausi ir svarbiausi XX amžiaus Lietuvos istorijos įvykiai.

Šiuo metu baigiama filmuoti ir jau montuojama serialo dalis “Žemaitis pas Beriją”, pasakojanti apie paslaptinę Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Tarybos prezidiumo pirmininko, partizanų generolo Jono Žemaičio – Vytauto susitikimą su Sovietų Sąjungos vidaus reikalų komisaru Lavrentijumi Berija, po J. Stalino mirties trumpaiėjusiu SSRS vadovo pareigas.

Paskutiniai filmavimai vyko netoli Trakų esančioje etnografinėje sodyboje, kurioje vaidybinėmis scenomis atkurtas 1949 metais įvykęs slaptas partizanų vadų susirinkimas bunkeryje Minaičių kaime. Čia dalyvavo partizanai J. Žemaitis – Vytautas (akt. Remigijus Bučius), A. Ramanauskas – Vanagas (akt. Marius Jampolskis), J. Žibaila – Merainis (akt. Henrikas Savickis), P. Bartkus – Žadgaila (akt. Arūnas Stanionis) ir kiti.

Kitas naujasis serialo dalis, kurias dar tik pradėjo filmuoti, autoriai laiko paslapyje. Tačiau G. Sviderskytė ir A. Anušauskas atskleidė dviejų jau sumontuotų naujų dalių pavadinimus – tai “Pašto ženklų afera” ir “Milijardai Tėvynei ir...sau”. “Pašto ženklų afera” – tai bandymas atskleisti nežinomas ar mįslingas vienos garsiausių tarpukario Lietuvos baudžiamųjų bylų. Į šią nešvarią istoriją buvo įsipainiojęs žinomo rašytojo Balio Sruogos brolis Adolfas, užsienio reikalų ministras ir kiti solidūs valdžios vyrai.

Vienos operoje 1991 m. vyko G. Verdi “Ottelo” spektaklis, kuriame pagrindinę partiją dainavo tenoras Plácido Domingo. Jam plojimai netilo 1 valandą ir 20 minučių, solistas ėjo nusi-lenkti 101 kartą. Tačiau Luciano Pavarotti Berlyne po Donizetti “Meilės elekso” spektaklio Nemorino vaidmenyje turėjo publikai nusilenkti 165 kartus.

TAUTOS ŠVENČIŲ MINĖJIMAI BOSTONE

Meninę dalį atliko dainininkas Edmundas Seilius ir pianistas Vytautas Bakšys.

Valentinos Čepienės nuotr.

Lietuvos Nepriklausomybės 89-tųjų metų sukakties ir Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 17-tosios metinės Bostone buvo paminėtos vasario 11 dieną. Šv. Petro parapijoje buvo atnašaujamos šv. Mišios už Lietuvą, o pats minėjimas įvyko Lietuvių piliečių klube.

Minėjamą pradėjęs ruošos komiteto pirmininkas Gintaras Čepas pasveikino susirinkusius ir paragino visus kovoti, kad būtų atstatyta Lietuvos Konstitucinio teismo atimta teisė į dvigubą pilietybę, paragino kovoti, kad nebūtų uždarinėjamos lietuviškos parapijos. Tolesnę programą jis pakvietė praveisti Nomedą Girniūtę. Ji – puikus pasirinkimas: MIT biologijos fakulteto 4 kurso studentė, etnografinių ansamblių “Sodauto” ir “Dolija” narė.

Buvo sugiedoti Amerikos bei Lietuvos himnai, perskaityti Vasario 16 nutarimas bei Kovo 11 aktas, pasakyta Invokacija, pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę, perskaitytos proklamacijos. Sveikino estų bei latvių atstovai. Aukos buvo renkamos Lietuvių bendruomenei bei Amerikos Lietuvių Tautinei sąjungai. Lietuvių fondo atstovas Almis Kuolas įteikė piniginę paramą Bostono lituanistinei mokyklai.

Pasirodė Bostono lituanistinės mokyklos mokiniai: vyresnieji, vadovaujami mokytojos Mildos Richardson, perskaitė Vasario 16 nutarimą bei Kovo 11 aktą, padeklamavo eilėraščių,

jaunesnieji, vadovaujami Dainos Navickienės, pašoko ratelius, padainavo keletą dainelių. Buvo paruoštas žodžio ir vaizdo koliažas “Aš esu iš...”, kurio metu ne tik galėjom pamatyti mokinio portretą, bet ir išgirsti kiekvieno pasisakymą apie save: iš ko jis/ji sudarytas kaip asmenybė. Tarp kitko, tas pasisakymas turėjo sutilti į vieną sakinį!

Salėje buvo iškabinti vaikų piešiniai ir vyresniųjų mokinių paruošti stendai etnografijos bei istorijos temomis.

VAIVOS VEBRAITĖS KALBA

Šių metų minėjimo pagrindinė prelegentė buvo Vaiva Vėbraitė Gust. Ji gimė ir augo Connecticut, baigė MIT universitetą Bostone, magistro laipsnį įsigijo Yale universitete. 1991 metais Vaiva įkūrė APPLE organizaciją, kurios tikslas – Amerikos bei Lietuvos mokytojų bendradarbiavimas ir pagalba Lietuvos švietimui. 1998-2001 metais ji buvo paskirta švietimo ir mokslo ministro pavaduotoja. 2003-2006 metais Vaiva buvo JAV LB krašto valdybos pirmininkė. Šiuo metu ji yra dabartinės valdybos atstovė Lietuvoje bei prezidento Valdo Adamkaus patarėja švietimo reikalams.

Savo paskaitoje prelegentė kalbėjo apie lietuvią ir patriotizmą. Pagal didįjį Lietuvių kalbos žodyną, neologizmas “lietuviija” reiškia “lietuvių visuma”. Prelegentė šį žodį apibūdino kiek siauresne prasme: lietuviija

tai “žodis, kuris reiškia ir čia ir ten. Tai – diaspora, Lietuvą mylintys žmonės pasaulyje, nesvarbu kur jie būtų gimę, kur jie šandien gyventų, kokia kalba savo namuose kalbėtų, kokios valstybės pasą kišenėje nešiotų”. Mylintis ką nors žmogus visų pirma galvoja apie mylimąjį/ą, daro gera, aukojasi, atiduoda visą save. Todėl Vaivai lietuviija – tai Lietuvą mylinti išeivija (visos trys bangos), tai žmonės sąmoningai pasirinkę lietuviybę, kaip gyvenimo būdą.

Šiuo metu Lietuvoje daug yra kalbama apie išeivius ir labai dažnai neigiama prasme. Savo paskaitoje prelegentė nagrinėja šios neapykantos priežastis. Jos nuomone “žmonės veikia baime, o kai bijome, tampame agresyvūs”. Žmonės Lietuvoje veikia negatyvi informacija, gyvenimo trūkumai, visuomeniniai pokyčiai, politiniai skandalai. Jie yra įbauginti ir “ant pasaulio supykę”.

Vaivos nuomone, lietuviijos vaidmuo yra padėti nugalėti tą baimę. “Jei baimė ir ten ir čia turi objektyvias priežastis, tai reikia veikti būtent tas priežastis, spręsti konkrečias problemas, žengti į brastą, tuomet ir baimė išgaruoja”. Kitais žodžiais tariant, reikia drąsiai ir nebijant darbo kovoti su neigrovių priežastimis.

Prieš metus Vaiva, prezidento Valdo Adamkaus prašoma, suorganizavo diskusiją apie patriotizmą. Tikrai nelabai populiari tema šiais laikais Lietuvoje. Buvo tikėtasi, kad mažai kas dalyvaus, kad bus pasišaipyta. Jos pačios ir kolegų didžiam nustebimui taip neatsitiko, atvirkščiai buvo sulaukta nemažai nuoširdžių pasisakymų. Vienas iš jų, kurį citavo Vaiva savo paskaitoje, buvo trečiabangio emigranto iš JAV, kuris delfi.lt interneto tinklapyje apibūdino, kas yra patriotizmas: “JAV pažįstu ne iš Hollywood filmukų ar dešrainių. Iš pradžių amerikiečiai man atrodė naivoki ir bukokai, šnekantys tik apie pinigus, akcijų kursus, išpardavimus, beisbolą. Tačiau pagyvenęs ten

kurį laiką buvau priblokštas paprasto amerikiečių gyvenimo būdo ir tik ten pradėjau suprasti, kas yra patriotizmas. Patriotizmas tai – kai pasnigus vaikinai prikabina prie savo (!) džipo “peilį” ir valo bendrą gatvę, kai paprastas dieras išsisai budi už dyką kaimo gaisrinėje, kai žmogelis kas savaitę iš šalia esančio ežero veža vandenį į laboratoriją už 50 mylių, kai paprastas valdininkas – nacionalinis gvardietis viską meta ir skuba į nelaimės ištiktą regioną, kai mirdamas verslininkas užrašo savo pinigų universitetui, kad šalis ir toliau klestėtų. Šitie žmonės ne tik dvasia myli savo šalį, bet ir stengiasi kažką **daryti** bendram labui. Jie ne tik didžiuojasi savo istorija, bet ir savo rankomis **kuria** ją.”

Vaiva kviečia visus tapti tokiais Lietuvos patriotais. Kiekvienas iš mūsų turi nuspręsti, kaip toli ir kaip arti yra Lietuva: ar ji yra už jūrų marių, ar čia pat, šalia mūsų. Vaivai Lietuvoje paaiškino, kaip surasti Tėvynę: “pakelkite ranką, ištieskite rodomąjį pirštą ir nukreipkite sau į smilkinį. Tėvynė yra čia.”

Prelegentė gerai bei apgalvotai paruošė paskaitą ir jautriai ją perskaitė. Bostono lietuviai tą įvertino plojimais ir atsistojimu.

MENINĖ ŠVENTĖS DALIS

Tenoras Edmundas Seilius atliko meninę programos dalį. Jis baigė Lietuvos Muzikos ir Teatro akademiją, įsigydamas bakalauro ir magistro laipsnius vokalo ir teatro srityse. Toliau studijavo Europoje meistriskumo kursuose Vokietijoje ir Lenkijoje. Šiuo metu jis yra magistrantas Naujosios Anglijos konservatorijoje Bostone, Vinson Cole vokalo klasėje. Lietuvoje Edmundas dainavo Lietuvos Nacionalinėje operoje Vilniuje ir Kauno Muzikos teatre. Pirmas Amerikoje pasirodymas operoje buvo 2006 metais Dallas mieste. Prieš keletą mėnesių Majestic teatre buvo jo debiutas Bostone: Puccini operoje “Gianni Schicchi” jis atliko Rinuccio rolę. Kovo-balandžio mėnesiais Edmundas vyksta į Čikagą, kur operos

jaunųjų artistų 2007 programoje jis atliks Eurimaco rolę Monteverdi operoje “Il ritorno d’Ulisse di patria”.

Minėjime Edmundas padainavo keletą J. Gruodžio, B. Dvariono, M. Petrausko dainų, arijų iš V. Belinio operos bei J. Štrauso operetės “Čigonų baronas”. Dainininkas laisvai jaučiasi scenoje, sugeba greitai su žiūrovais užmegzti betarpišką ryšį. Buvo malonu girdėti jo atliekamas dainas ir arijas.

Edmundui akomponavo pianistas **Vytautas Bakšys**. Jis 1982 m. baigė N. Anglijos muzikos konservatoriją, magistro laipsnį įgijo New York valstijos universitete. Koncertavo kaip solo pianistas daugelyje pasaulio šalių su žymiais orkestrais, tame tarpe ir Bostono simfoniniu orkestru. Kaip gaila, kad Bostono lietuviai taip retai gali išgirsti Vytautą Bakšį. Būdamas užsiėmęs, kaip solistas daug keliaudamas su koncertais, sunkiai suranda laiko pasirodyti Bostono lietuviams. Minėjimas baigtas visiems dalyviams sudainavus “Lietuva brangi”. Pasivaikšius užkandžiais bei kava, Vaiva Vėbraitė Gust trumpai pakalbėjo apie sprendimą panaikinti dvigubą pilietybę, atsakinėjo į klausimus.

Pabaigai norėtusi padėkoti rengimo komitetui už puikiai suruoštą Vasario 16 minėjamą. Buvo įdėta nemažai darbo, sukviečiant programos dalyvius, gaminant vaišes, puošiant salę. ir nors pasigesta didesnio III bangos dalyvavimo, salė buvo pilna žmonių, nemažai buvo jaunų šeimų. Žmonės skirstėsi su pakilia nuotaika, žinodami, kad dalyvavimu pagerbė savo Tėvynę ir visus kovojusius bei žuvusius už jos laisvę ir dar glaudžiau sustiprino savo saitus su visa lietuviija.

O dabar, Maironio žodžiais tariant ir Vaivos Vėbraitės Gust raginami:

*“Į darbą, broliai, vyrs į vyrą,
Ginkluoti darbu atkakliu,
Paimkim arklą, knygą, lyrą,
Ir eikim Lietuvos keliu...”.*

Zita Krukonienė

“LIETUVIŲ TAUTOS – LIETUVIŲ KALBOS LIKIMAS”

Dr. Algimantas Liekis

XXII.

Pirmojo pasaulinio karo metais Lietuvą okupavus vokiečiams, švietimo darbui atsi-rado platesnės galimybės, nes naujieji okupantai mažiau negu rusai varžė lietuvių, norėdami, kad kuo greičiau būtų išstumta visa, kas buvę rusiška.

Tad ir 1918 m. lietuvių tautai atkūrus savo nepriklausomą Lietuvos valstybę, nebereikėjo naujai pradėti kurti švietimo

sistemos.

Lietuvių tauta, įveikusi savų ir svetimųjų tironų daug amžių diegtą nuolankumą, susitaikėliškumą, nepilnavertiškumo sindromą, atkūrusi savo tautinę Nepriklausomą valstybę, pirmą kartą per savo istoriją paskelbė, kad joje tik **lietuvių kalba yra valstybinė, kad ir pati valstybė tautinė**. Ir per palyginus trumpą laikotarpį – 20

laisvės metų (iki SSRS okupacijos), ne tik įveikė atsilikimą ekonomikoje, bet svarbiausia, švietime, kultūroje ir Antrojo pasaulinio karo, naujų okupacijų – SSRS, nacių Vokietijos ir vėl SSRS išvakarėse jau pri-lygo labiausiai išsivysčiusioms Europos valstybėms, tuo įrody-dama, kad tauta, tik turėdama savo valstybingumą, gali atskleisti tikrąją kūrybinę galią.

Patirtos laisvės ir savarankiškos kūrybos ilgesys teikė jėgų ir priešinantis naujai rusifikacijai, tik jau pridengtai socializmo ir komunizmo skraistėmis. Tad, SSRS okupacijos metais nemažiau nuožmaus

bolševikinio rusifikavimo, lietuvių tauta neprarado savo tautinio mentaliteto, neatsisakė valstybingumo siekimo, bet **Lietuva ir tapo lituanistinių tyrimų pasauliniu centru**, ypač tiriant ir norminant lietuvių kalbą. Gaila, bet sovietmečiu lietuvių kalba, be menkiausio pačių lietuvių mokslininkų pasipriešinimo, praktiškai buvo išstumta iš technologijos, gamtos ir kai kurių kitų mokslų leidinių. Pavyzdžiui, 1985 m. apie 85% tų sričių mokslinių žurnalų, monografijų Lietuvos mokslo institucijose jau spausdintos rusiškai. Ir dėl to buvo kalti ne tik okupan-

tai, bet ir pati lietuvių mokslo nomenklatūra, pataikaudama Maskvai ir okupacinei valdžiai, kita vertus dalis jos išivaizdavo, kad rusiškai išspausdintus jų darbus sužinos ir pasaulis. **O svetimai kalbai tampa studijų, švietimo kalbai, neišvengiamai pražūtin stumiama sava, o tuo pačiu prasideda ir tautiško ir nepriklausomo valstybingumo erozija. Viduramžiais lietuvių sukurtoji valstybė buvo tol galinga, kol valdantieji ir valdomieji viena kalba kalbėjo, vieną tikėjamą turėjo, tik vieno savo valdovo klausė.**

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 15 d. 11:30 v.r. – Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 5 ir 6 dienomis Ateitininkų šeimos šventė.

GEGUŽĖS 13 d., 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 19 ir 20 dienomis Šiaurės Amerikos jaunučių krepšinio žaidynės Clevelande, OH.

GEGUŽĖS 28 d., 8:30 v.r. – Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, šv. Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

RUGSĖJO 9 d., 11:30 v.ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 11 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

LAIŠKAS

*Gerbiamas Redaktoriau,
Mieli “Dirvos” leidėjai ir skaitytojai,*

Jums ir visai lietuvių bendruomenei siunčiu kuo nuoširdžiausius sveikinimus Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo dienos proga.

Visiems Jums geros sveikatos, sėkmės ir laimės Jūsų šeimose, darbuose ir lietuvybės puoselėjimo veikloje išėivijoje.

Tuo pačiu linkiu ir toliau taip gražiai saugoti meilę savo Tėvynei Lietuvai, lietuvių kalbai ir kultūrai jausmą.

Taip pat linkiu širdyse išlaikyti tikėjimą, kad visų jūsų čia, Lietuvoje, tikrai ilgimės ir labai labai mylime.

Nuoširdžiai

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras

dr. Leonas Milčius

Raudondvaris, 2007-03-11

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

57-sios Š. Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynės įvyks 2007 m. birželio 8, 9, ir 10 dienomis New Yorke, NY. Visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo nutarimu ir ŠALFASS-gos Centro Valdybos pavedimu, žaidynes vykdo New Yorko Lietuvių Atletų Klubas.

Žaidynių programoje – 2007 metų ŠALFASS pirmenybės: a) Krepšinio – vyrų A, vyrų B, moterų ir vaikinų bei merginų A (1988 m. gimimo ir jaunesnių); b) Tinklinio – vyrų, moterų ir mišrių (Co-Ed) komandų, c) Kėgliavimo (Bowling).

Kėgliavimas (vyrams ir moterims) įvyks tik tuo atveju, jei iki preliminarinės registracijos termino (balandžio 2 d.) užsiregistruos pakankamai dalyvių.

Vyrų krepšinio A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFASS-gos krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur

gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandas turinčių klubų antrosios, etc. komandos.

Principiniai, vaikinų A klasės žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų A ar B klasėje. o merginoms A – moterų klasėje, kiek laikas leidžia.

Vyrų A ir B krepšinį numatoma pradėti žaisti birželio 8 d., penktadienį vakare. Visų kitų klasių krepšinis vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Tinklinis numatoma vykdyti birželio 9 ir 10 d., šeštadienį ir sekmadienį. Tikslesnis tvarkaraštis bus praneštas po preliminarinės registracijos (bal. 2 d.) Moterys gali žaisti vyrų komandoje, tačiau neatvirkščiai. Mišrią komandą sudaro 6 žaidėjai. Aikštėje turi būti nemažiau kaip 2 moterys (arba nemažiau kaip 2 vyrai).

Kėgliavimas, jei bus vykdomas, vyks birželio 9 d., šeštadienį.

Žaidynėse dalyvauti kvie-

ŽINIOS IŠ LOS ANGELES

Praėjo žiemos šventės. Kaliforniečiai po Naujų Metų pradeda dairytis pavasario, kuris paprastai tuoj tai šen tai ten nusišypso. Ne kitaip ir šiomet. Sužydėjo kai kurie medžiai, sudygo ir atsivėrė pačios anksčiausios pavasarinės gėlytės, jau nekalbant apie tvirtuosius, visus metus žydinčius, gėlynus. Ir štai, užėjo nebūti, netikėti ir nelaukti šalčiai, nusvilino viską, kas buvo susprogę ir pradėję žydėti. Net tikėt nesinori. Bet už savaitės – kitos ir vėl pradeda pavasaris atsigaut. Jau trijų parų “žiemos” veiknei ženklo neliko. Atskubėjo trumpasis vasario mėnuo, o kiek į jį reikia sutalpinti renginių!

Patį pirmą sekmadienį, vasario ketvirtą dieną, šv. Kazimiero bažnyčia ir po to parapijos salė sklidinai prisipildė atvykusių pagerbti poeto Bernardo Brazdžionio atminimą jo šimtojo gimtadienio proga. Šventę suruošė šeimos ir artimųjų remiamas specialus komitetas. Buvo išsakyta ir paskaityta raštu atsiųstų daug nuoširdžių, jautrių žodžių. **Poetas prisimintas kaip didysis Lietuvos sąžinės ir atgimimo šauklys.** Meninėje dalyje gražiai pasirodė Los Angeles šv. Kazimiero ir San Diego Brazdžionio vardo lietuviškų mokyklų mokiniai, deklamuodami ir dainuodami Poeto kūrybą. Aktoriai pristatė Bernardo Brazdžionio paskutinę knygą. Parodytas, skaidrių montažas ir trys trumpi filmai iš Brazdžionių šeimos gyvenimo. Tai buvo jautrus, pagarbus ir puikiai suorganizuotas didžiojo mūsų Tautos dainiaus prisiminimas jo šimtojo gimtadienio proga.

čiami visi Š. Amerikos lietuvių sporto vienetai, atlikę 2007 metų metinę registraciją ŠALFASS-je.

Preliminarinė krepšinio ir tinklinio komandų ir kėgliavimo žaidėjų registracija privalo būti atlikta iki 2007 m. balandžio 2 d. imtinai, šiuo adresu:

Juozas (Joe) Milukas, 21 Edgewood Road, Darien, CT 06820. Tel. 203-918-7031; E-mail: joem@nylak.com Web-site: www.nylak.com

Viešbučių ir kitas buitines informacijas gausite iš rengėjų. Pilnesnes informacijas gauna ŠALFASS klubai. Po preliminarinės registracijos bus paskelbta tolimesnė žaidynių eiga ir detalės.

Visais žaidynių reikalais kreipkitės į Juozą (Joe) Miluką.

ŠALFASS krepšinio komitetas

ŠALFASS centro valdyba

Vasario vidury – didžioji mūsų šventė – Vasario Šešioliktoji. Šeštadienį, vasario 17-tą, buvo paskelbtas Bendruomenės Los Angeles skyriaus šokių ir linksmybių vakaras, bet susirgus iš Lietuvos iškviestai dainininkei, planai sugriuvo, ir, pagal skelbimus, buvo nukelti kovo 10-tai dienai prieš ALTo rengiamą kovo 11-tos, Nepriklausomybės atstatymo šventę. Bet ir tas kodėl tai “neišdegė” ir tapo atšauktas. **Iškilmingas Vasario 16-osios minėjimas** vyko sekmadienį, 18-tą dieną, šv. Kazimiero parapijos patalpose. Vyko tradicinis vėliavų pakėlimas parapijos aikštėje, šv. Mišios bažnyčioje, Akademija didžioje salėje ir pietūs apatinėje svetainėje. Šventę suruošė JAV LB Vakarų apygarda, kurios pirm. Antanas Polikaitis.

Salėn įneštos vėliavos, sugiedoti himnai, klebono invokacija ir mirusiųjų pagerbimas, svečių pristatymas ir sveikinimai žodžiu ir raštu, kurių buvo apščiai. Žodžiu sveikino estų ir latvių atstovai, garbės generalinis konsulas **Vytautas Čekanauskas**. Pagrindinis kalbėtojas JAV LB krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas plačiai išdėstė Bendruomenės nuveiktus darbus ir ateities planus. Po prelegento kalbos prie mikrofono vienas po kito dar priėjo du svečiai iš toliau ir vienas kitą pakeisdami, pasakojo apie Fronto bičiulių darbus ir siekius. Po sveikinimo kalbų primta rezoliucija, įteikti Lietuvos fondo ir Bendruomenės aukų čekiai šv. Kazimiero Litanistinei mokyklai. Vėliavų išnešimu pasibaigė oficialioji minėjimo dalis. **Meninė dalis buvo itin graži**, įdomi ir tikrai šventiška. Pasikeisdami tautinius šokius šoko “Spindulio” jaunimas ir dainavo šv. Kazimiero parapijos choras. Keletą dainų gražia sutartine atliko naujai įsikūręs moterų kvartetas, kurį birbyne

DIRVAI AUKOJO

N.Kersnauskaitė, Euclid, OH ...	100
R.Veitas, Milton, MA	100
A.Simonaitis, Rockford, IL	50
E.Čeičys, St. Petersburg, FL	45
K.Marcinkevičius, Chagrin, OH.	45
V.Plečkaitis, Richmond, OH	45
F.Černius, La Grange, IL	25
J.Šulaitis, St. Petersburg, FL	25
E.Kronas, Ontario, CAN.	20
J.Mačiulaitis, Sunny Hills, FL ...	15
R.Tamulionis, St. Pete., FL	15
R.Lukas, Interlaken, NJ	10
P.Matekunas, Richmond, NY	10
Z.Raulinaitis, Manhawkin, NJ	10
V.Tamulis, S.Euclid, OH	10
A.Kazakaitis, S. Boston, MA	5
J.Šiupins, Cleveland, OH	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

meisteriškai palydėjo vyriškis, vienintelis publikai pristatytas – tik Gintaro vardu. O gal tai visos grupės pavadinimas? Tikimės juos dažniau pamatyti ir išgirs-ti scenoje.

Minėjimo užbaigimui visa salė sugiedojo “Lietuva brangi”.

25-tą, vasario paskutinį sekmadienį, garsusis tradicinis Vaikų Vilties koldūnų balius. Pirmininkė Danguolė Navickienė per eilę metų šiuo būdu surenka dideles sumas dolerių Lietuvos sunkiai sužalotų ir apdegusių vaikų gydymui. Šiomet, kaip ir iki šiolei, pasisekimas buvo didelis ir surinktos, suaukotos sumos, pačios pirmininkės patvirtinimu, praneša iki šiolei buvusias.

Sėkmės visiems, kurie ką nors ruošia, rengia ir dirba bendram lietuvių ir Lietuvos labui.

Rūta Sakienė

A.† A.

BENJAMINUI PAULIONIUI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiamo gilią užuojautą žmonai BRONEI PAULIONIENEI, Lietuvoje dukrai SABINAI, sūnui ARVYDUI su šeimomis, podukrai SAULEI su šeima, ir posūniui DAINIUI.

Jadzė Dautienė

Vytas ir Elzė Račkauskai

Edas ir Irena Rydeliai

Henrikas ir Roma Tatarūnai

Edas ir Aldona Blumentaliai

SPORTO ŽINIOS

LAIMĖJO PENKTĄ KARTĄ

Žydrūnas Savickas vėl buvo nenugalimas "Arnold's Strongman" galiūnų varžybų dalyvis JAV mieste Columbus. Lietuvis laimėjo keturias rungtis iš šešių ir, surinkęs 52 taškus, triumfavo penktą kartą iš eilės. Antrąją vietą užėmė Vasilij Viraštuk iš Ukrainos (48 tšk.), trečias liko estas Andrus Muramets (38,5). Dviejų dienų trukmės varžybose Ž.Savickas labai norėjo laimėti. "Jos man išskirtinės tuo, kad buvo penktosios - jubiliejinės. Dėl to buvo svarbu laimėti. Gražus skaičius", - sakė stipruolis.

Lietuvis per varžybas pasiekė ir naują rekordą: atkėlė 462 kilogramus sveriančias "Hummer" padangas. Be šios rungties, sportininkui buvo sunki ir nauja rungtis - pakelti akmenį. "Ji buvo neįprasta tuo, kad buvo didelis svoris, tokio dar nebuvau pakėlęs. Akmuo svėrė 237 kilogramus, tai mums gana neįprastas svoris, - pa-

brėžė Ž.Savickas. - Šį svorį pakėlė tik du žmonės - aš ir Steve McDonald. Tačiau pastarasis pakėlė jį dviem sekundėmis greičiau, todėl jis pasiekė pasaulio rekordą. Kiti galiūnai apskritai nepakėlė akmens."

Trečiąją vietą laimėjęs A. Muramets vos spėjo išokti į benuriedantį varžybų traukinį. Jis pakeitė traumotą islandą Benedikt Magnusson. Estas savo laimėtu rezultatu nustebino ne tik Ž.Savicką, bet ir kitų šalių galiūnus. "Tai buvo kaip perkūnas iš giedro dangaus. Tokio stipraus A.Muramets dar niekada nesu matęs. Jis visus sportininkus nustebino, - pabrėžė Ž.Savickas. - Galbūt tai didžiausia šių varžybų staigmena, nes estas demonstravo išpuolingus rezultatus, nešdamas rentinį jis pasiekė pasaulio rekordą."

Lietuvos galiūnas JAV sulaukė varžybų globėjo Arnold Schwarzenegger dėmesio. "Su

Arnoldu daug nešnekėjome, jam dabar sunku - koją susilaužęs. Bet atėjęs buvo ne su ramentais, o pasiramsčiuodamas lazdele. Jis lankėsi labai trumpai, tačiau per pokalbį liepė man atvažiuoti į jo globojamas varžybas dar kartą ir vėl laimėti", - sakė Ž.Savickas.

A.Schwarzenegger prašymo lietuvis gali ir nepaklausyti, nes užsienio žurnalistas prasitarė, kad masto apie karjeros pertrauką. "Kai po varžybų pavargsti, gali sakyti, kad ilgai ilsėsies. Bet man tikrai reikia poilsio, 5 metus viršuje išsilaikyti labai sunku. Jei noriu ir toliau siekti tokių gerų rezultatų, reikia vieną sezoną praleisti. Dėl to rinksiuosi svarbesnes varžybas, o daugelį kitų praleisiu, - tvirtino Ž.Savickas. - Turiu pasirinkimą: dalyvauti pasaulio čempionate arba "Arnold's Strongman" varžybose. Abejas laimėti labai sunku. Apispręsti žadu po pusės metų, nors A.Schwarzenegger pažadėjau, kad atvyksiu." **LGITIC**

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ PLAUKIMO PIRMENYBĖS

2007 metų Š. Amerikos lietuvių plaukimo pirmenybės įvyks 2007 m. gegužės 26 d., šeštadienį, John Carroll universiteto (JCU) Johnson Natatorium (baseine), adresas: 20700 North Park Boulevard, University Heights, OH. Johnson Natatorium yra Campus šiaurės-rytų dalyje, prie South Belvoir Blvd. Įvažiavimas į Campus - iš S. Belvoir Blvd. Baseinas yra 25 jardų ilgio ir turi 6 linijas. Varžybas rengia Clevelando LSK "Žaibas".

Registracija ir apšilimas - nuo 5:30 val. p.p. Varžybų pradžia 6:30 val.

Varžybos vyks šiose grupėse: vyrų ir moterų (17-24 metų), senjorų vyrų ir moterų (25 m. ir vyresnių), berniukų ir mergaičių - mergaičių - 15-16 metų, 13-14 m., 11-12 m., 9-10 m., 7-8 m. ir 6 metų ir jaunesnių. Klasifikacija - pagal dalyvio amžių varžybų

dieną.

Programą apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Estafėčių irgi nebus. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės plaukikai.

Išankstinė dalyvių registracija iki 2007 m. gegužės 19 d. imtinai: Algirdas Bielskus, 34251 Ridge Rd., Apt. 408, Willoughby, OH 44094-2969, USA. Tel: 440-833-0545; faksas: 216-481-6064; el. paštas: Vyts@VPAcct.com

Papildomai: Pilypas Taraška, tel: 440-944-7743; mob. tel. 440-944-6112. el. paštas: ptaraska@yahoo.com Pilypas Taraška yra varžybų vadovas.

Nevėluokite registruotis! Jei vėluojate, praneškite A. Bielskui ar P. Taraškai telefonu, faksu ar el. paštas. Laiku užsiregistravusieji, jei reiks, gaus papildomas instrukcijas.

Pilnesnes informacijas gaus klubai ir mums žinomi

plaukikai.

Papildomi ryšiai: Mrs. Catherine Jotautas, Kanados lietuvių plaukikų koordinatorė, Tel: 905-457-7664; el. paštas: Caromire@sympatico.ca, Algis Norkus, JAV Vid. vakarų, tel. 630-466-4661; el. paštas: norkuskmn@aol.com ir Arvydas Barzdukas, JAV rytuose, tel. 703-560-1410

ŠALFASS centro valdyba

CNC MACHINISTS
A LAKE COUNTY COMPANY
IN NEED OF EXPERIENCED
CNC MILLING SET-UP &
OPERATORS. CALL TOM
AT 440-951-9972

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 260 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima trečiadieniais
10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720